

**2013-nji ýylyň 1-nji iýulyndan başlap «Türkmenistanyň
Prezidentiniň saýlawlary hakynda» Türkmenistanyň kanuny –
Türkmenistanyň 2013-nji ýylyň 4-nji maýynda kabul edilen № 395-
IV Kanuny esasynda güýjüni ýitirýär.**

**TÜRKMENISTANYŇ
K A N U N Y**

Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary hakynda

(Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 2011 ý., № 2, 37-nji madda)

Şu Kanun Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlaryna taýýarlyk görmek we geçirmek bilen bagly gatnaşyklary düzgünleşdirýär hem-de Türkmenistanyň raýatlarynyň saýlawlarda öz erk-islegini erkin beýan etmegini üpjün edýän kepillikleri belleýär.

I bap. Umumy düzgünler

1-nji madda. Saýlaw ulgamynyň esaslary

1. Türkmenistanyň Konstitusiýasyna laýyklykda Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary gizlin ses bermek arkaly ählumumy, deň we göni saýlaw hukugynyň esasynda hem-de bäsleşik esasynda geçirilýär.

2. Saýlaw möwsümi Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri erkin we deňhukukly hödürlemek, aýanlyk we açyklyk, wagyz erkinligi başlangyçlarynda, ähli dalaşgärler üçin deň mümkinçiliklerde amala aşyrylýar.

2-nji madda. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary hakynda kanunçylyk

1. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary hakynda Türkmenistanyň kanunçylygy Türkmenistanyň Konstitusiýasyna esaslanýar hem-de şu Kanundan we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryndan ybaratdyr.

2. Eger Türkmenistanyň halkara şertnamalarynda şu Kanunda göz önünde tutulan kadalarдан başga kadalar bellenilen bolsa, onda halkara şertnamalarynyň kadalary ulanylýar.

3-nji madda. Ählumumy saýlaw hukugy

1. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary ählumumy saýlawlardyr. Saýlawlar gününe çenli on sekiz ýaşy dolan Türkmenistanyň raýatlarynyň saýlamaga hukugy bardyr.

2. Türkmenistanyň raýatlarynyň haýsy millete degişlidigine, teniniň reňkine, jynsyna, gelip çykyşyna, emläk hem wezipe ýagdaýyna, ýaşayan ýerine, diline, dine garaýşyna, syýasy ygtykadyňa, haýsy partiýa degişlidigine ýa-da hiç partiýa degişli däldigine garamazdan, olaryň saýlaw hukugyny göni ýa-da gytaklaýyn çäklendirmek gadagan edilýär.

3. Saýlawlara kazyýet tarapyndan kämillik ukyby ýok diýlip ykrar edilen raýatlar, azatlykdan mahrum edilip ýerlerinde jeza çekýän adamlar gatnaşmaýarlar. Beýleki halatlarda raýatlaryň saýlaw hukuklarynyň çäklendirilmegine ýol berilmeýär we Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenilen jogapkärçilige getirýär.

4-nji madda. Saýlaw hukugynyň deňligi

Ähli saýlawçylar saýlawlara deň esaslarda gatnaşmaga hukuklydyr, her saýlawçynyň bir sesi bardyr.

5-nji madda. Göni saýlaw hukugy

Saýlawlar göni saýlawlardyr, Türkmenistanyň Prezidenti raýatlar tarapyndan gös-göni saýlanylýar.

6-njy madda. Gizlin ses bermek

Saýlawlarda ses bermek gizlidir, saýlawçylaryň öz erkini beýan edişine gözegçilik etmäge ýol berilmeýär.

7-nji madda. Saýlawlary bellemek. Saýlaw möwsüminiň başlanmagyny yglan etmek

1. Saýlawlar Türkmenistanyň Prezidentiniň ygtyýarlyk möhletiniň tamamlanmagyna azyndan alty aý galanda Türkmenistanyň Mejlisi tarapyndan bellenilýär.

2. Saýlawlary bellemek hakyndaky karar kabul edilen gününden beýläk baş günden gijä goýman köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde resmi taýdan çap edilmäge degişlidir.

3. Türkmenistanda Saýlawlary we sala salşyklary geçirmek baradaky Merkezi topar (mundan beýläk - Merkezi saýlaw topary) öz mejlisinde saýlawlar möwsüminiň başlanýandygy hakynda saýlawlar gününe çenli azyndan üç aý galanda yglan edýär. Bu habar köpçülikleýin habar beriş serişdeleri arkaly ilatyň dykgatyna ýetirilýär.

4. Eger Türkmenistanyň Prezidenti haýsydyr bir sebäbe görä öz borçlaryny ýerine ýetirip bilmeýän bolsa, onda Türkmenistanyň Mejlisi Türkmenistanyň Konstitusiyasyna laýyklykda Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlaryny onuň ygtyýarlyklarynyň Türkmenistanyň Prezidentiniň wezipesini wagtlaýyn ýerine ýetirijä geçen günü belleýär, saýlawlar bolsa ygtyýarlyklaryň geçen gününden altmyş günden gijä goýulman geçirilýär.

8-nji madda. Saýlawlary geçirmegi üpjün etmek

1. Saýlawlara taýýarlyk görmegi we olary geçirmegi Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda döredilýän saýlaw toparlary üpjün edýärler.

2. Saýlawlara taýýarlyk görmekde we olary geçirmekde saýlaw toparlary öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralaryndan garaşsyzdyrlar.

3. Saýlaw toparlarynyň işine döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň, kärhanalaryň, şeýle hem wezipeli adamlaryň hem-de raýatlaryň gatyşmagyna ýol berilmeýär.

9-njy madda. Saýlaw işleriniň aýanlygy

1. Saýlaw toparlary saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek işlerini açyk we aýan amala aşyrýarlar.

Saýlaw toparlary raýatlara öz düzümi, ýerleşýän ýeri we geçirýän işleri hakynda, Türkmenistanyň Prezidentligine bellige alnan dalaşgärler we olaryň terjimehalyna degişli

maglumatlar, her bir dalaşgär üçin ses bermegiň netijeleri hem-de saýlawlaryň jemleri hakynda habar berýärler.

2. Synçylaryň we dalaşgärleriň ynanylan adamlarynyň saýlaw toparlarynyň mejlislerinde, saýlaw gutulary möhürlenilende, öňünden ses berlende, ses berilýän jaýdan daşarda ses berlende, saýlawlar günü saýlaw uçastogyn-da ses berlende, sesler sanalanda, saýlawlaryň netijeleri kesgitlenilende hem-de saýlawlaryň umumy jemi jemlenilende bolmaga, saýlawlara taýýarlyk görmegiň we olary geçirmegiň barşynda saýlaw kanunçylygynyň we saýlawlar günü ses bermegiň tertibiniň berjaý edilişini synlamaga hukuklary bardyr.

3. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylaryndan, kazylardan, prokurorlardan, saýlaw toparlarynyň agzalaryndan, Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlerden başga saýlaw hukugy bar bolan Türkmenistanyň raýaty milli synçy bolup biler.

4. Milli synçylary bellemek hukugy syýasy partiýalara, jemgyýetçilik birleşiklerine we raýatlaryň toparlaryna degişlidir.

Milli synçylary bellemegi syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri öz ýerli guramalarynyň mejlislerinde, raýatlar toparlary bolsa Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň teklipleri toparlarynyň ýygnaclarynda amala aşyrýarlar.

Milli synçylar degişli welaýat, welaýat hukukly şäher saýlaw toparlarynda bellige alynýarlar. Olaryň ygtyýarlyklary bellenen nusgadaky şahsyýetnama bilen tassyklanylýar.

5. Daşary ýurtlaryň, halkara guramalaryň synçylary (mundan beýläk - daşary ýurt (halkara) synçylary) çakylyk haty bar bolan halatynda Merkezi saýlaw toparda resmi taýdan bellige alynýarlar. Olaryň işi şu Kanun we Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalary, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalary bilen düzgünleşdirilýär.

Çakylyk haty saýlawlaryň bellenen gününden soň Türkmenistanyň Prezidenti, Merkezi saýlaw topary tarapyndan iberilip bilner.

Merkezi saýlaw topary daşary ýurt (halkara) synçysyna bellenen nusgadaky şahsyýetnamany gowşurýar.

Saýlaw toparlary, döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary, wezipeli adamlar öz ygtyýarlyklarynyň çäginde daşary ýurt (halkara) synçysyna zerur bolan ýardamy berýärler.

Daşary ýurt (halkara) synçysy öz işini özbaşdak we garaşsyz amala aşyrýar. Onuň işi bilen bagly çykdajylary daşary ýurt (halkara) synçysynyň özi ýa-da ony iberen tarap çekýär.

Daşary ýurt (halkara) synçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görlişine we olaryň geçirilişine syn etmek bilen baglanyşykly bolmadyk işleri amala aşyrmaga hukuklary ýokdur. Şu Kanunyň we Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalarynyň, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalarynyň daşary ýurt (halkara) synçysy tarapyndan bozulan halatynda Merkezi saýlaw topary onuň resmi taýdan bellige alynmagyny ýatryp biler.

6. Milli we daşary ýurt (halkara) synçysynyň saýlawlara syn etmek hukuklary olaryň bellige alnan gününden başlanýar we saýlawlaryň netijeleriniň resmi taýdan çap edilen gününden tamamlanýar.

7. Synçylar, dalaşgärleriň ynanylan adamlary:

1) syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, raýatlaryň toparlarynyň wekilleri, Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärler, synçylar, saýlawçylar bilen duşuşmaga;

2) Türkmenistanyň saýlawlar hakyndaky kanunçylygy, saýlawlara taýýarlyk görnüşi we olaryň geçirilişi barada öz pikirini aýtmaga;

3) saýlawçylaryň sanawlary bilen tanyşmaga;

4) öňünden ses berlişine, ses berilýän jaýdan daşarda ses berlişine, saýlawlar günü saýlaw uçastogyn-da ses berlişine syn etmäge;

5) saýlaw býulletenleriniň berlişine syn etmäge;

6) sesleriň sanalyşynda doldurylan ýa-da doldurylmadyk islendik saýlaw býulleteni bilen tanyşmaga, şeýle hem saýlaw toparý tarapyndan ses bermegiň jemleri hakyndaky teswirnamanyň we beýleki resminamalaryň düzülişine syn etmäge;

7) saýlawçylaryň sesleriniň, saýlawçylara berlen saýlaw býulletenleriniň, ulanylmaz ýaly edilen saýlaw býulletenleriniň sanalyşyna syn etmäge;

8) saýlaw toparlarynyň ses bermegiň jemleri baradaky teswirnamalary we ol teswirnamalara goşulan resminamalar bilen tanyşmaga hukuklydyr.

8. Synçylaryň, dalaşgärleriň ynanylan adamlarynyň:

1) saýlawçylara saýlaw býulletenini bermäge;

2) saýlawçylaryň ýerine saýlaw býulletenini doldurmaga;

3) ses bermegiň gizlinligini bozýan hereketleri etmäge;

4) saýlaw býulletenleriniň sanalyşyna gatnaşmaga;

5) saýlaw toparlarynyň işine päsgel berýän hereketleri etmäge hukugy ýokdur.

Synçylaryň saýlawçylaryň arasynda saýlawlaryň öň ýanyndaky wagyz işlerini geçirmäge hem hukugy ýokdur.

9. Köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri saýlaw toparlarynyň, Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär hödürlemek boýunça syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň mejlislerinde, raýatlaryň ýygnaclarynda, Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň saýlawçylar bilen duşuşyklarynda, ses bermäge başlanmazdan ozal saýlaw gutulary möhürlenende, ses bermegiň barşynda, saýlaw uçastogyn-da sesler sanalanda, saýlawlaryň netijeleri takyklanylanda we umumy jemi jemlenende bolmaga hukuklydyrlar.

Köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri degişli welaýat, welaýat hukukly şäher saýlaw toparlarynda bellige alynýarlar, olaryň ygtyýarlyklary degişli resminama bilen tassyklanylýar.

Köpçülikleýin habar beriş serişdeleri saýlawlara taýýarlyk görnüşi we olaryň geçirilişiniň barşyny beýan edýärler. Saýlaw toparlary, döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri olara saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek meseleleri baradaky maglumatlary berýärler.

10. Daşary ýurt köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleriniň saýlawlara taýýarlyk görmegiň we olary geçirmegiň gidişini beýan etmek ygtyýarlyklary Merkezi saýlaw toparýnda resmi taýdan bellige alnan gününden başlanýar we saýlawlaryň netijeleriniň resmi taýdan çap edilen gününden tamamlanylýar.

Merkezi saýlaw toparý daşary ýurt köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekiline bellenilen nusgadaky şahsyýetnamany gowşurýar.

Daşary ýurt köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleriniň işi şu Kanun we Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalary, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalary bilen düzgünleşdirilýär.

Merkezi saýlaw toparý şu Kanunyň we Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalarynyň, halkara hukugynyň umumy ykrar edilen kadalarynyň daşary ýurt köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekili tarapyndan bozulan halatynda onuň resmi taýdan bellige alynmagyny ýatyryp biler.

II bap. Saýlaw okrugsy we saýlaw uýastoklary

10-njy madda Saýlaw okrugsy

Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynda Türkmenistanyň çägi bir saýlaw okrugsydyr.

11-nji madda. Saýlaw uýastoklary

1. Saýlawlarda ses bermegi geçirmek üçin şäheriň, şäherçäniň, obanyň çägi saýlaw uýastoklaryna bölünýär.

2. Saýlaw uýastoklary degişli etrap, şäher saýlaw topary tarapyndan yzygiderli tertip boýunça belgilenip döredilýär. Saýlaw uýastoklary saýlawçylaryň ses bermäge gatnaşmagyna amatly bolar ýaly tertipde döredilýär.

3. Harby bölümlerde, uzak we barmasy kyn ýerlerde, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde bu edaralaryň ýolbaşçylarynyň tekliptomasy boýunça saýlaw uýastoklary döredilip bilner.

4. Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň tekliptomasy boýunça Merkezi saýlaw topary tarapyndan Türkmenistanyň daşary ýurtlardaky diplomatik wekilhanalarynyň (konsullyk edaralarynyň) (mundan beýläk – Türkmenistanyň diplomatik wekilhanalary) ýanynda hem saýlaw uýastoklary döredilip bilner hem-de Merkezi saýlaw toparynyň kesgitleän etrabynyň ýa-da şäheriniň saýlaw uýastoklarynyň düzümine girizilýär.

12-nji madda. Saýlaw uýastoklaryny döretmegiň tertibi

1. Saýlaw uýastoklary saýlawlara çenli azyndan kyrk baş gün galanda döredilýär. Harby bölümlerde, uzak we barmasy kyn ýerlerde, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde, Türkmenistanyň diplomatik wekilhanalarynyň ýanynda saýlaw uýastoklary saýlawlara azyndan baş gün galanda hem döredilip bilner.

2. Saýlaw uýastoklary ýigrimiden iki müňe çenli saýlawçy sany bilen döredilýär, käbir halatlarda saýlawçy sany ýigrimiden az bolan saýlaw uýastoklary hem döredilip bilner.

3. Etrap, şäher saýlaw topary uýastok saýlaw toparynyň we ses bermegiň geçiriljek jaýynyň ýerleşýän ýerini görkezmek bilen her bir saýlaw uýastogynyň araçägi hakyndaky habary ilatyň dykgatyna ýetirýär.

III bap. Saýlaw toparlary

13-nji madda. Saýlaw toparlarynyň ulgamy

1. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlaryny geçirmegi şu aşakdaky saýlaw toparlary guraýarlar:

- 1) Merkezi saýlaw topary;
- 2) welaýatlaryň, welaýat hukukly şäherleriň saýlaw toparlary (mundan beýläk – welaýat saýlaw toparlary);
- 3) etraplaryň we etrap hukukly şäherleriň saýlaw toparlary (mundan beýläk – etrap,

şäher saýlaw toparlary);

4) uçastok saýlaw toparlary.

2. Saýlaw toparlary öz işini Türkmenistanyň Konstitusiyasyna we kanunçylygyna laýyklykda guraýarlar.

14-nji madda. Merkezi saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

1. Merkezi saýlaw toparyny döretmegiň we onuň işiniň tertibi, ygtyýarlyklary "Türkmenistanda Saýlawlary we sala salşyklary geçirmek baradaky Merkezi topar hakynda" Türkmenistanyň Kanuny bilen kesgitlenilýär.

2. Merkezi saýlaw topary:

1) saýlawlara taýýarlyk görmäge we geçirmäge ýolbaşçylyk edýär;

2) şu Kanunyň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýär we onuň birmeňzeş ulanylmagyny üpjün edýär, öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde gollanmalary çykarýar, saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek meseleleri boýunça düşündirişler berýär;

3) saýlaw býulleteniniň, saýlawçylaryň sanawlarynyň, saýlaw toparlarynyň möhürleriniň, mejlisleriniň teswirnamalarynyň, beýleki saýlaw resminamalarynyň, saýlaw gutularynyň nusgalaryny, saýlaw býulleteniniň ýazgysyny tassyklaýar, olaryň taýýarlanylmagyny we saýlaw toparlarynyň şolar bilen üpjün edilmegini guraýar, saýlaw resminamalaryny saklamagyň tertibini belleýär;

4) saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek boýunça çykdajylaryň sanawyny düzýär we ony tassyklamak üçin Türkmenistanyň Ministrler Kabinetine hödürleýär;

5) saýlaw toparlarynyň zerur maddy-enjamlaýyn serişdeler bilen üpjün edilişine gözegçilik edýär;

6) degişli saýlaw toparlarynyň, häkimiýet we dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ýolbaşçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek meseleleri bilen baglanyşykly habarlaryny diňleýär;

7) Türkmenistanyň Prezidentligine hödürlenlen dalaşgärleri bellige alýar, olara degişli şahsyýetnamalary gowşurýar, bellige alnan dalaşgärler hakynda habary ilatyň dykgatyna ýetirýär, saýlawçylaryň dalaşgärleriň terjimehalyna degişli maglumatlar bilen tanşyp bilmekleri üçin ündewsuratlaryň taýýarlanylmagyny üpjün edýär;

8) Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň saýlawlar möwsümüne deň şertlerde gatnaşyp bilmeklerini, olaryň köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde deň şertlerde çykyş etmek mümkinçiliklerini üpjün edýär;

9) Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň ynanylan adamlaryny bellige alýar we olara degişli şahsyýetnamalary gowşurýar;

10) Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynyň netijelerini takyklaýar;

11) Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynda gaýtadan ses bermegi geçirmek hakynda karar kabul edýär we onuň geçirilmegini guraýar;

12) Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynda gaýtadan saýlawlaryň geçirilmegini guraýar;

13) Türkmenistan boýunça saýlawlaryň jemini jemleýär, saýlawlaryň jeminiň we Türkmenistanyň saýlanylan Prezidenti barada maglumatlaryň köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde çap edilmegini guraýar;

14) Türkmenistanyň saýlanylan Prezidentine şahsyýetnama gowşurýar;

15) saýlaw toparlarynyň kararlary we hereketleri baradaky arza-şikâýatlara garaýar;

16) şu Kanunda we Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalarynda bellenen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

15-nji madda. Welaýat saýlaw toparlaryny döretmek

1. Welaýat saýlaw toparlary Merkezi saýlaw topary tarapyndan 9-13 agzadan ybarat düzümdä döredilýär.
2. Saýlaw toparynyň düzümi ilatyň dykgatyna ýetirilýär.
3. Welaýat saýlaw toparynyň ygtyýarlyk möhleti baş ýyldyr.

16-njy madda. Welaýat saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

Welaýat saýlaw topary:

- 1) şu Kanunyň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýär, saýlawlara taýýarlyk görülmegini we geçirilmegini üpjün edýär;
- 2) etraplaryň, şäherleriň saýlaw toparlarynyň işini ugrukdyrýar;
- 3) saýlaw toparlarynyň jaýlar, ulag, aragatnaşyk serişdeleri bilen üpjün edilmegine ýardam berýär, saýlawlaryň maddy-enjamlaýyn üpjünçiligine degişli beýleki meselelere garaýar;
- 4) saýlawlara taýýarlyk görmek we olary geçirmek üçin Merkezi saýlaw toparyna çykdaýylaryň sanawyny hödürleýär;
- 5) degişli saýlaw toparlarynyň, ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ýolbaşçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek meseleleri bilen baglanyşykly habarlaryny diňleýär;
- 6) saýlawlara degişli resminamalaryň blanklarynyň taýýarlanylmagyny we saýlaw toparlarynyň şolar bilen üpjün edilmegini guraýar;
- 7) Türkmenistanyň Prezidentligine bellige alnan dalaşgärler hakynda habary ilatyň dykgatyna ýetirýär, olaryň terjimehalyna degişli maglumatlar bilen saýlawçylaryň tanşyp bilmeklerini üpjün edýär;
- 8) etrap, şäher, uçastok saýlaw toparlarynyň teswirnamalary esasynda welaýat saýlaw toparynyň teswirnamasyny düzýär;
- 9) saýlaw toparlarynyň kararlary we hereketleri baradaky arza-şikaýatlara garaýar;
- 10) saýlaw resminamalarynyň bellenen tertipde saklanylmagyny üpjün edýär;
- 11) şu Kanunda bellenen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

17-nji madda. Etrap, şäher saýlaw toparlaryny döretmek

1. Etrap, şäher saýlaw toparlary degişli welaýat saýlaw topary tarapyndan 11-15 agzadan ybarat düzümdä döredilýär.
2. Saýlaw toparynyň düzümi ilatyň dykgatyna ýetirilýär.
3. Etrap, şäher saýlaw toparynyň ygtyýarlyk möhleti baş ýyldyr.

18-nji madda. Etrap, şäher saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

Etrap, şäher saýlaw topary:

- 1) şu Kanunyň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýär, saýlawlara taýýarlyk görülmegini we geçirilmegini üpjün edýär;
- 2) saýlaw uçastoklaryny we uçastok saýlaw toparlaryny döredýär, olaryň işini ugrukdyrýar;
- 3) uçastok saýlaw toparlaryny jaýlar, ulag, aragatnaşyk serişdeleri bilen üpjün etmäge

ýardam berýär, saýlawlaryň maddy-enjamlaýyn üpjünçiligine degişli beýleki meselelere garaýar;

4) saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek üçin çykdaýjlaryň sanawyny welaýat saýlaw toparyna hödürleýär;

5) uçastok saýlaw toparlarynyň, ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň ýerli guramalarynyň, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň ýolbaşçylarynyň saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek meseleleri bilen baglanyşykly habarlaryny diňleýär;

6) saýlawçylaryň sanawlarynyň düzülişine we olaryň köpçüligiň dykgatyna ýetirilişine gözegçilik edýär;

7) Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň terjimehalyna degişli maglumatlar bilen saýlawçylaryň tanşyp bilmeklerini üpjün edýär;

8) etrap, şäher boýunça saýlawlaryň jemini jemleýär, saýlawlaryň jemi baradaky teswirnamany welaýat saýlaw toparyna berýär;

9) uçastok saýlaw toparlarynyň kararlary we hereketleri baradaky arza-şikaýatlara garaýar;

10) saýlaw resminamalarynyň bellenilen tertipde saklanylmagyny üpjün edýär;

11) şu Kanunda bellenilen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

19-njy madda. Uçastok saýlaw toparlaryny döretmek

1. Uçastok saýlaw toparlary degişlilikdäki etrap, şäher saýlaw toparlary tarapyndan saýlawlara çenli azyndan kyrk gün galanda 5-15 agzadan ybarat düzümde döredilýär. Zerur bolan halatlarda uçastok saýlaw toparlary saýlawlara çenli azyndan baş gün galanda, şeýle hem iň az sanda - üç agzadan ybarat düzümde döredilip bilner.

2. Uçastok saýlaw toparlarynyň ygtyýarlyklary saýlawlaryň jemi resmi taýdan yglan edilenden soň tamamlanýar.

20-nji madda. Uçastok saýlaw toparynyň ygtyýarlyklary

Uçastok saýlaw topary:

1) saýlawlaryň günü, ses bermegiň geçiriljek ýeri we wagty hakynda saýlawçylara habar berýär;

2) uçastok boýunça saýlawçylaryň sanawlaryny düzýär;

3) saýlawçylaryň sanawlary bilen saýlawçylaryň tanyşdyrylmagyny guraýar, sanawlardaky nätakyklyklar hakyndaky arzalary kabul edýär we olara garaýar, oňa degişli düzedişleri girizmek baradaky meseläni çözüýär;

4) ses beriljek jaýyň we saýlaw gutularynyň taýýarlanylmagyny üpjün edýär;

5) saýlawlar günü saýlaw uçastogynnda ses bermegi, şeýle hem önünden ses bermegi, ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi, gaýtadan ses bermegi we gaýtadan saýlawlar günü ses bermegi guraýar;

6) saýlaw uçastogynnda sesleri sanayar we saýlawlaryň jemini jemleýär;

7) saýlawlara taýýarlyk görmek we ses bermegi guramak meselelerine degişli arza-şikaýatlara garaýar;

8) şu Kanunda bellenilen beýleki ygtyýarlyklary amala aşyrýar.

21-nji madda. Saýlaw toparlarynyň düzümine wekilleri hödürlemek

1. Saýlaw toparlarynyň düzümine wekilleri syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik

birleşikleriniň welaýat, etrap, şäher guramalarynyň mejlislerinde, olaryň ilkinji guramalarynyň ýygnaclarynda, raýatlaryň toparlarynyň ýygnaclarynda hödürlenilýär.

2. Welaýat, etrap, şäher saýlaw toparlarynyň düzümine wekiller syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň welaýat, etrap, şäher guramalarynyň mejlislerinde, raýatlaryň toparlarynyň ýygnaclarynda hödürlenilýär.

3. Uçastok saýlaw toparlarynyň düzümine wekiller syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň ilkinji guramalarynyň, raýatlaryň toparlarynyň ýygnaclarynda hödürlenilýär.

4. Welaýat saýlaw toparynyň düzümine wekil hödürlemek boýunça raýatlaryň toparlarynyň ýygnaçyna degişli etrabyň, şäheriň çäginde ýaşayan saýlawçylaryň azyndan ýüzüsi, etrabyň, şäheriň saýlaw toparynyň düzümine - şol etrabyň, şäheriň çäginde ýaşayan saýlawçylaryň azyndan ellisi, uçastok saýlaw toparynyň düzümine bolsa şol uçastogyň çäginde ýaşayan ýa-da işleýän saýlawçylaryň azyndan otuzysy gatnaşsa, ol ygtyýarly hasap edilýär. Ýygnaç gatnaşýanlar bellige alynmaga degişlidir, bellige alyş sanawynda her bir saýlawçynyň familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan senesi, ýaşayan ýeri görkezilýär.

5. Mejlislerde we ýygnaclarda saýlaw toparlarynyň düzümine hödürlenýänleriň çäklendirilmedik sany ara alnyp maslahatlaşylyp bilner. Mejlise, ýygnaç gatnaşýan her adamyň hödürlenýänler hakynda tekliپ girizmäge, olaryň ara alnyp maslahatlaşylmagyna gatnaşmaga, olary oňlamaga ýa-da ret etmäge, saýlaw toparynyň düzümine hut özüni hem ara alyp maslahatlaşmak üçin hödürlemäge haklydyr.

6. Eger syýasy partiýanyň, jemgyýetçilik birleşiginiň degişli guramasynyň düzüminiň ýarysyndan köpüsi ýa-da raýatlaryň toparlarynyň ýygnaçyna gatnaşyjylaryň ýarysyndan köpüsi saýlaw toparynyň düzümine hödürlenen üçin ses berse, onda şol hödürlenen diýlip hasap edilýär.

7. Saýlaw toparynyň düzümine wekil hödürlemek hakyndaky karar aýyk ýa-da gizlin ses bermek arkaly kabul edilýär. Ses bermegiň tertibi we ýygnaçyň alnyp barlyşynyň beýleki meseleleri mejlise, ýygnaç gatnaşyjylar tarapyndan kesgitlenilýär.

8. Mejlisde we ýygnaçda welaýat, etrap, şäher saýlaw toparynyň düzümine diňe bir wekil, uçastok saýlaw toparynyň düzümine bolsa üç wekil hödürlenilip bilner.

22-nji madda. Saýlaw toparlarynyň işini guramak

1. Saýlaw toparynyň başlygy, başlygynyň orunbasary we kätibi degişli toparyň birinji mejlisinde saýlanylýar we bu baradaky habar ilatyň dykgatyna ýetirilýär.

2. Saýlaw toparynyň mejlisine toparyň düzüminiň azyndan üçden iki bölegi gatnaşýan bolsa, ol ygtyýarlydyr. Toparyň karary aýyk ses bermek arkaly toparyň düzüminiň sesleriniň köplügi bilen kabul edilýär. Toparyň karary bilen ylalaşmaýan agzalarynyň aýratyn pikirini aýtmaga haky bardyr, ol ýazmaça görnüşde teswirnamanyň ýanyna goşulýar. Saýlaw toparynyň agzasynyň aýratyn pikirine ýokarda durýan saýlaw topary tarapyndan garalýar.

3. Saýlaw toparynyň öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde kabul eden kararlary döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň, syýasy partiýalaryň we jemgyýetçilik birleşikleriniň, edaralaryň, guramalaryň, kärhanalaryň ýerine ýetirmekleri üçin hökmanydyr.

Ýokarda durýan saýlaw toparynyň öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinde kabul eden kararlary aşakda durýan saýlaw toparlary üçin hökmanydyr.

4. Saýlaw toparlarynyň öz ygtyýarlyklarynyň çäklerinden çykyp kabul eden kararlary ýokarda durýan saýlaw topary ýa-da kazyýet tarapyndan ýatyrylyp bilner.

5. Saýlaw toparynyň karary boýunça onuň agzalarynyň biri saýlawlara taýýarlyk görülýän we olaryň geçirilýän döwründe Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda esasy iş ýerinde önümçilik ýa-da gulluk wezipelerini ýerine ýetirmekden welaýatyň, etrabyň, şäheriň saýlaw toparynyň agzasy iki aýa çenli, uçastok saýlaw toparynyň agzasy bolsa bir aýa çenli möhlet bilen boşadylyp bilner.

6. Saýlaw toparynyň düzümine girýänleriň islendigi toparyň düzüminden onuň özüniň arzasy ýa-da saýlaw toparyndaky ygtyýarlyklarynyň ýatyrylmagy, şeýle hem şu Kanunyň 30-njy we 34-nji maddalaryndaky ýagdaýlaryň ýüze çykmagy bilen boşadylýar.

Saýlaw toparynyň düzümine girýäniň ygtyýarlyklaryny ýatyrnak topary döredýän topar tarapyndan amala aşyrylýar.

Şu Kanunyň düzgünleriniň bozulmagy ýa-da üstüne ýüklenen wezipelerini yzygiderli ýerine ýetirmezligi saýlaw toparynyň agzasynyň ygtyýarlyklaryny ýatyrnak üçin esas bolup durýar. Ygtyýarlyklary ýatyrnak baradaky karar kazyýete şikaýat edilip bilner.

7. Saýlaw toparynyň täze başlygy, başlygynyň orunbasary ýa-da kätibi toparyň mejlisinde saýlanylýar.

8. Saýlaw toparynyň düzümine täze wekil hödürlemek şu Kanunda bellenen tertipde geçirilýär.

23-nji madda. Saýlaw toparlarynyň iş şertleriniň üpjün edilmegi

Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri, edaralar, guramalar, kärhanalar we wezipeli adamlar saýlaw toparlarynyň öz ygtyýarlyklaryny amala aşyrmagyna ýardam etmäge, Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde olaryň işi üçin zerur bolan jaýlary, enjamlary, ulagy we saýlawlar bilen baglanyşykly maglumatlary muzdsuz bermäge, saýlaw toparlarynyň önünde goýan meselelerine garamaga we oňa üç günden gijä goýman jogap bermäge borçludylar.

IV bab. Saýlawçylaryň sanawlary

24-nji madda. Saýlawçylaryň sanawlary we olary düzmegiň tertibi

1. Saýlawçylaryň sanawlary her bir saýlaw uçastogy boýunça düzülýär we uçastok saýlaw toparynyň başlygy bilen kätibi tarapyndan gol çekilýär. Uçastok saýlaw topary saýlawçylaryň sanawlaryny düzmek işine jemgyýetçilik wekillerini çekip biler.

2. Ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary saýlawçylaryň sanawlaryny düzmek üçin degişli çäkde ýaşaýan saýlawçylar baradaky zerur maglumatlary uçastok saýlaw toparyna berýärler.

3. Harby bölümlerde bolýan harby gullukçy saýlawçylaryň sanawlary, şeýle hem harby gullukçylaryň maşgala agzalary we beýleki saýlawçylar harby bölümiň ýerleşýän çäginde ýaşaýan bolsalar, olaryň sanawlary harby bölümiň serkerdeleriniň berýän maglumatlary esasynda düzülýär. Harby bölümleriň ýerleşýän çäginde ýaşaýan harby gullukçylar saýlawçylaryň sanawlaryna ýaşaýan ýeri boýunça umumy esaslarda girizilýär.

4. Şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde saýlawçylaryň sanawlary bu edaralaryň ýolbaşçylarynyň berýän maglumatlary esasynda düzülýär.

5. Türkmenistanyň diplomatik wekilhanalarynyň ýanynda döredilen saýlaw

uçastoklarynda saýlawçylaryň sanawlaryna daşary ýurtda bolýan we saýlaw hukugy bolan Türkmenistanyň raýatlary girizilýär.

6. Saýlawçylaryň sanawlarynda saýlawçylaryň familiýalary ses bermegi guramak üçin amatly bolan tertipde görkezilýär.

25-nji madda. Raýatlary saýlawçylaryň sanawlaryna girizmegiň tertibi

1. Saýlawçylaryň sanawlaryna saýlawlar gününe çenli on sekiz ýaşy dolan, şol saýlaw uçastogynyň çäginde hemişelik ýa-da köplenç ýaşayan we saýlaw hukugy bolan Türkmenistanyň raýatlary girizilýär.

2. Saýlaw hukugy bolan Türkmenistanyň raýaty haýsydyr bir sebäbe görä saýlawçylaryň sanawlaryna girizilmedik bolsa degişli uçastok saýlaw topary tarapyndan bu saýlawçy saýlawçylaryň goşmaça sanawyna girizilýär.

3. Her bir saýlawçy saýlawçylaryň sanawlaryna diňe bir saýlaw uçastogunda girizilip bilner.

26-njy madda. Raýatlary saýlawçylaryň sanawlary bilen tanyşdyrmak

1. Saýlawçylaryň sanawlary saýlaw uçastoklarynda saýlawlara azyndan on baş gün galandan gijä goýman, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde, Türkmenistanyň diplomatik wekilhanalarynyň ýanynda döredilen saýlaw uçastoklarynda bolsa saýlawlara azyndan baş gün galanda tanyşmak üçin goýulýar.

2. Sanawlara girizilmändigi, nädogry girizilendigi ýa-da sanawlardan aýrylandygy barada, şeýle hem sanawlarda saýlawçy baradaky maglumatlaryň görkezilişinde ýol berlen nätakyklyklar barada şikaýat etmäge her bir raýat hukuklydyr. Şu meseleler baradaky arza uçastok saýlaw topary garaýar, ol arza iki günden gijä goýman garamaga, saýlawlaryň ön ýanyndaky we saýlawlar günü bolsa haýal etmän garamaga, zerur düzedişleri sanawlara girizmäge ýa-da arzaça arzasynyň kanagatlandyrylmandygy baradaky delillendirilen kararyň nusgasyny bermäge borçludyr.

V bap. Dalaşgärleri hödürlemek we bellige almak

27-nji madda. Dalaşgärleri hödürlemegiň tertibi

1. Türkmenistanyň Konstitusiyasyna laýyklykda Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri hödürlemek hukugy syýasy partiýalara, jemgyýetçilik birleşiklerine we raýatlaryň toparlaryna degişlidir.

2. Türkmenistanda doglan, ýaşy kyrkdan pes bolmadyk we ýetmişden uly bolmadyk, döwlet dilini bilýän, soňky on baş ýylyň dowamynda Türkmenistanda hemişelik ýaşayan hem-de döwlet edaralarynda, jemgyýetçilik birleşiklerinde, kärhanalarda, edaralarda, guramalarda işläp gelýän Türkmenistanyň raýaty Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär hödürlenilip bilner.

Hödürlenilen wagtyna çenli iş kesilenlik aýyby öz-özünden aýrylmadyk ýa-da aýrylmadyk adam Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär hödürlenilip bilinmez.

3. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri hödürlemek saýlawlara altмыш gün galanda başlanyp, otuz gün galanda tamamlanýar.

4. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär hödürlenilýän adam Türkmenistanyň

Mejlisiniň deputaty bolsa, ol öz-özünü aýyrmak hakynda ýa-da Türkmenistanyň Prezidentligine saýlanylan halatynda deputatlyk ygtyýarlyklaryny bes etmek niýetiniň bardygy hakynda Merkezi saýlaw toparyna ýazmaça habar bermelidir.

5. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary möhletinden öň geçirilende Türkmenistanyň Prezidentiniň wezipesini wagtlaýyn ýerine ýetiriji Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär bolup bilmez.

6. Dalaşgär hödürlenilen adam sese goýulmaga özüniň razydygy hakynda onuň Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlige bellige alynmaly gününden öň Merkezi saýlaw toparyna ýazmaça görnüşde habar berýär. Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäre bellige alynjak senesi hakynda önünden habar berýär.

28-nji madda. Syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri tarapyndan Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri hödürlemegiň tertibi

1. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri özleriniň merkezi guramalarynyň mejlislerinde (gurultaýlarynda, konferensiýalarynda, umumy ýygnaclarynda) hödürleýärler. Syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň dalaşgärleri hödürlemek barada bilelikdäki mejlisleri geçirmäge haky bardyr.

Mejlis çagyrylanda onuň geçiriljek senesini, ýerini we wagtyny görkezmek bilen bellenilen senä çenli azyndan üç gün önünden Merkezi saýlaw toparyna ýazmaça görnüşde habar berilmelidir.

2. Syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň merkezi guramalarynyň mejlisinde dalaşgärlige hödürlenilýänleriň çäklendirilmedik sany ara alyp maslahatlaşylyp bilner. Mejlise gatnaşýan her bir adamyň Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlige hödürlenilýänler hakynda teklipl girizmäge, olary ara alyp maslahatlaşmaga gatnaşmaga, olary goldamaga ýa-da ret etmäge, Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär hödürlemek üçin özüni hem ara alyp maslahatlaşmaga hödürlemäge haky bardyr.

3. Syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri özbaşdak ýa-da bilelikde Türkmenistanyň Prezidentligine diňe bir dalaşgär hödürlep biler.

Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäri bilelikde hödürän syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň özbaşdak dalaşgär hödürlemäge hukugy ýokdur.

4. Eger syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň merkezi guramasynyň mejlisine gatnaşýanlaryň üçden iki bölegi Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlige hödürlenilýän üçin ses berse, ol dalaşgär hödürlenilen diýlip hasap edilýär.

5. Dalaşgär hödürlemek hakyndaky karar açyk ýa-da gizlin ses bermek arkaly kabul edilýär. Ses bermegiň tertibini we mejlisi alyp barmagyň beýleki meselelerini mejlise gatnaşýan agzalar kesgitleýär.

6. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär hödürlemek barada syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň merkezi guramasynyň mejlisiniň ýa-da birnäçe guramalaryň bilelikdäki mejlisiniň karary iki günün içinde, ýöne dalaşgär hödürlemek möhletiniň gutarýan gününüň yzyndan gelýän iş gününden gijä goýman, Merkezi saýlaw toparyna berilýär.

29-njy madda. Raýatlar tarapyndan Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri hödürlemegiň tertibi

1. Raýatlar tarapyndan Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär_hödürlenilende ol saýlawçylaryň azyndan on müňüsiniň goly bilen gollanylmalydyr. Şunda

Türkmenistandaky etraplaryň we etrap hukukly şäherleriň üçden biriniň her birinden gollaryň sany azyndan üç ýüz bolmalydyr.

2. Gollary ýygnamak Türkmenistanyň Prezidentligine hödürlenilýän dalaşgäriň teklipleri topary tarapyndan guralýar.

Teklipleri toparyň düzümi Türkmenistanyň saýlaw hukugy bolan raýatlarynyň ellisinden az bolmaly däldir.

3. Merkezi saýlaw topary teklipleri toparyň ýolbaşçysy we agzalary tarapyndan gol çekilen we olaryň familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan senesi, ýaşayan ýeri, şeýle hem toparyň ýerleşýän ýeri görkezilen bellige almak baradaky arzasynyň gelip gowşan gününden başlap üç günden gijä galman bu topary bellige alýar we onuň her bir agzasyna degişli şahsyýetnama berýär.

4. Gollar diňe Türkmenistanyň saýlaw hukukly raýatlarynyň arasyndan ýygnalyp bilner. Saýlawçylaryň gollaryny ýygnamak saýlawçylaryň işleýän, gulluk edýän, okaýan, ýaşayan ýerlerinde, saýlawlaryň ön ýanynda geçirilýän çärelerde, şeýle hem gollaryň ýygналmagy şu Kanun bilen gadagan edilmedik beýleki ýerlerde geçirilýär.

Ýuridik şahslaryň ýa-da olaryň şahamçalarynyň we wekilhanalarynyň administrasiýalarynyň gollaryň ýygналmagyna gatnaşmagyna, şonuň ýaly-da gollary ýygнамagyň barşynda mejbur edilmegine we goluň çekilmegi üçin saýlawçylara hak-heşdegiň ýa-da gollaryň ýygналmagyna päsgel bermegine ýol berilmeýär. Bu gadaganlyklaryň gödek ýa-da birnäçe gezek bozulmagy Merkezi saýlaw topary ýa-da kazyýet tarapyndan ýygnalan gollary hakyky däl diýip ykrar etmek we (ýa-da) Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäri bellige almakdan boýun gaçyrmak üçin esas bolýar.

5. Saýlawçylaryň gollaryny ýygnamak hukugy Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäri hödürleýän teklipleri toparyň agzalaryna degişlidir.

6. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäri goldamak üçin her bir gol çekilýän kagyzçada dalaşgäriň familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan senesi, işleýän ýeri, eýeleýän wezipesi (kari) görkezilmelidir.

7. Saýlawçy gol çekilýän kagyzça gol çekip, şu aşakdaky maglumatlary: öz familiýasyny, adyny we atasynyň adyny, ýaşayan ýeriniň salgysyny, doglan ýylyny (on sekiz ýaşdaky – muňa goşmaça edip doglan gününü we aýyny), gol çeken senesini görkezýär. Saýlawçy diňe bir dalaşgäri goldap gol çekmäge haklydyr.

8. Her bir gol çekilýän kagyzça gol ýygнаýan adamyň gollary özüniň ýygнandygy we bu maglumatyň hakykydygy hakyndaky maglumat goşulmalydyr, şeýle hem gol ýygнаýan adamyň familiýasy, ady we atasynyň ady, pasportynyň ýa-da şahsyýetini tassyklaýan başga resminamanyň belgisi, öz goly, şeýle hem gol ýygnalan obanyň, şäherçäniň, şäheriň ady görkezilmelidir.

9. Gol çekilýän kagyzçalaryň blanklary Merkezi saýlaw topary tarapyndan bellenen nusga laýyklykda taýýarlanylýar we teklipleri toparyň resmi ýüztutmasyna görä iki günüň içinde teklipleri toparyň wekiline berilýär.

10. Gol ýygnamak bilen meşgullanýan adamlar gol çekilip doldurylan kagyzçalary degişli etrabyň, şäheriň saýlaw toparyna tabşyrýarlar. Bu saýlaw topary baş günüň dowamynda gol çekilýän kagyzçalardaky gollaryň hakykylygyny barlaýar hem-de barlagyň netijenasyny goşup gol çekilýän kagyzçalary tabşyran adama yzyna gaýtaryp berýär.

Etrabyň, şäheriň saýlaw topary gollaryň hakykylygynyň barlagyny degişli gulluklary we hünärmenleri çekmek bilen amala aşyrýar. Barlaga ähli berlen gollar ýa-da ol gollaryň tötänleýin saýlamak (bije atmak) arkaly seçilip alnan bölegi degişli bolup biler.

Teklipçi topar gol çekilen kagyzçalary Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäri goldamak üçin gollary ýygnamak boýunça kitapça görnüşinde tikilen we sahypalary belgilenip doldurylan gol çekilýän kagyzçalary jemläp saýlawlar gününe çenli otuz günden gijä galman Merkezi saýlaw toparyna berýär. Merkezi saýlaw topary gol çekilýän kagyzçalary kabul edende her bir gol çekilýän kagyzçanyň hemme sahypalaryny öz möhri bilen tassyklaýar we saýlawçylaryň gollarynyň sanyny, kabul edilen senesini we wagtyny görkezmek bilen gol çekilýän kagyzçalaryň kabul edilendigi hakynda tassyknama berýär. Tassyknamada Merkezi saýlaw toparynyň we teklipleri toparyň wekilleri gol çekýärler.

11. Eger gollaryň hakykylygynyň barlagynyň netijesinde ýygnaýan gollaryň iki göteriminden köpüsiniň hakygy däldegi ýüze çykarylsa, Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär hödürlenilýäni bellige almakdan ýüz dönderilýär.

12. Şular hakyky däl gollar hasaplanylýar:

- galplaşdyrylan gollar (ýok şahslaryň adyndan çekilen gollar);
- bir adam tarapyndan birnäçe adamyň adyndan ýa-da bir adamyň başga bir adamyň adyndan çekilen gollar;
- saýlaw hukugy bolmadyk adamlaryň gollary;
- gol çekilýän kagyzçada nädogry maglumatlary görkezen saýlawçylaryň gollary;
- saýlawçylaryň dalaşgär hödürlemeginiň belgilenen möhletinden öň çeken gollary;
- saýlawçylaryň şu Kanunyň talap edilýän bir ýa-da birnäçe maglumatlarynyň bolmazlygynda çekilen gollar;
- gol çekilýän kagyzçadaky degişli çäkde ýaşamaýan saýlawçylaryň gollary;
- gol çekilýän kagyzçadaky maglumatlary el bilen ýazylmadyk ýa-da galam bilen ýazylan, şeýle-de gol çekilen wagty saýlawçynyň özi tarapyndan çekilmedik gollar;
- teklipleri toparyň agzasy bolmadyk adam tarapyndan ýygnaýan ýa-da eger teklipleri toparyň agzasy tarapyndan gol çekilmedik ýa-da gollary ýygnamadyk başga bir agza tarapyndan gol çekilen gol çekilýän kagyzçadaky saýlawçylaryň ähli gollary.

13. Gollaryň barlagynyň geçirilmeginiň her bir ýagdaýy hakynda Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlige hödürlenilýänleriň hemmesine habar berilmelidir. Gollaryň barlagy geçirilende dalaşgärler ýa-da olaryň teklipleri toparynyň wekilleri gatnaşmaga haklydyrlar. Gol çekilýän kagyzçalardaky, ýöne gol çekilmeli kagyzçalar saýlaw toparyna berilmezinden öň dalaşgärlige hödürlenilýänler, teklipleri toparyň wekilleri tarapyndan çykarylan (üsti çyzylan) gollar, eger bu olar tarapyndan ýörite belgilenilse, barlanylmaga we hasaba alynmaga degişli däl.

14. Eger şu maddada göz önünde tutulan talaplar berjaý edilmese, gol çekilýän kagyzçalar hakyky däl diýlip hasap edilýär.

30-njy madda. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri bellige almak

1. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri Merkezi saýlaw topary bellige alýar. Bellige almak saýlawlara kyrk baş gün galanda başlanýar we ýigrimi baş gün galanda tamamlanýar.

2. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleri bellige almak hakyndaky karar dalaşgär hödürlemek barada syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň merkezi edarasynyň mejlisiniň ýa-da birnäçe degişli edaralaryň bilelikdäki mejlisiniň karary bilen ýa-da saýlawçylaryň azyndan on münüsiniň gollary bilen goldanylyp dalaşgärlige hödürlenilenleriň sese goýulmaga razydygy baradaky arzalary bar bolan mahalynda kabul edilýär.

3. Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň bellige alnandygy hakynda teswirnama düzýär, bu teswirnama dalaşgärleriň razylyk arzalary bilen

bilelikde Merkezi saýlaw toparynda saklanylýar.

4. Merkezi saýlaw topary şu Kanunyň talaplaryny berjaý edip Türkmenistanyň Prezidentligine hödürlenenleriň hemmesini bellige almaga borçludyr. Bellige almakdan ýüz dönderilmegi Türkmenistanyň Ýokary kazyýetine şikaýat edilip bilner, şikaýat üç günden gijä goýulman garalmalydyr.

5. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlige bellige alnanlara degişli şahsyýetnama berilýär.

6. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär haýsydyr bir saýlaw toparynyň düzümine girýän ýa-da synçy bolsa, onda ol bellige alnan pursadyndan toparyň düzüminden çykarylan ýa-da synçy ygtyýarlyklary bes edilen diýlip hasap edilýär.

7. Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň bellige alnandygy hakyndaky habary olar bellige alnandan soň başynjy günden gijä goýman ilatyň dykgatyna ýetirýär, habarda dalaşgärleriň her biriniň familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan ýyly we ýeri, işleýän ýeri, eýeleýän wezipesi (käri) we ýaşayan ýeri görkezilýär.

8. Şu Kanunyň talaplary bozulan mahalynda Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäri bellige almagy ýatyrýar. Bellige almagyň ýatyrylmagy Türkmenistanyň Ýokary kazyýetine şikaýat edilip bilner, şikaýat üç günden gijä goýulman garalmalydyr.

31-nji madda. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäriň öz-özünü dalaşgärlikden aýyrmagy

1. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär öz-özünü saýlawlara çenli dalaşgärlikden islendik wagt aýyrmaga hukuklydyr, munuň üçin ol bu barada ýazmaça arza bilen Merkezi saýlaw toparyna ýüz tutýar.

2. Merkezi saýlaw topary dalaşgäriň öz-özünü dalaşgärlikden aýyrandygyny saýlawçylaryň dykgatyna ýetirýär.

32-nji madda. Çykyp giden dalaşgäriň ýerine dalaşgär hödürlemegiň tertibi

1. Dalaşgärleri hödürlemek möhleti tamamlanandan soň dalaşgärler çykyp giden halatynda ýa-da bir dalaşgär galan bolsa, Merkezi saýlaw topary täze dalaşgärleri hödürlemek teklibi bilen syýasy partiýalara, jemgyýetçilik birleşiklerine, şeýle hem saýlawçylara ýüzlenýär.

2. Dalaşgärler saýlawlara ýigrimi günden az wagt galanda çykyp gidende, saýlawlar bellenen saýlawlardan soň iki aý möhletde geçirilýär.

3. Çykyp giden dalaşgärleriň ýerine dalaşgärleri hödürlemek şu Kanunda bellenen tertipde geçirilýär.

VI bap. Dalaşgärleriň işiniň kepillendirilmegi

33-nji madda. Dalaşgärleriň hukuklary

1. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň bellige alnan pursadyndan beýläk saýlawlaryň ön ýanynda geçirilýän mejlislerde, ýygnaqlarda, köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde çykyş etmäge hukuklary bardyr.

2. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary, edaralaryň, guramalaryň we kärhanalaryň wezipeli adamlary saýlawçylar bilen duşuşyklary guramakda, zerur maglumatlary almakda dalaşgärlere ýardam etmäge borçludylar.

3. Merkezi saýlaw toparynyň karary esasynda Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär saýlawlaryň ön ýanyndaky möwsüme gatnaşmak üçin, onuň ortaça iş hakyny saklamak bilen önümçilik ýa-da gulluk wezipelerini ýerine ýetirmekden boşadylyp bilner.

4. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäriň saýlawlaryň ön ýanyndaky möwsümi alyp barmak üçin öz gulluk ýagdaýyny peýdalanmagyna ýol berilmeýär.

34-nji madda. Dalaşgäriň ynanylan adamlary

1. Dalaşgäriň her etrapda we etrap hukukly şäherde üçe çenli ynanylan adamy bolup biler. Olar saýlawlar möwsümini geçirmekde dalaşgäre kömek berýärler, onuň saýlanylmagy ugrunda wagyz işlerini alyp barýarlar, döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary, syýasy partiýalar, jemgyýetçilik birleşikleri, saýlawçylar bilen özara gatnaşyklarynda, şeýle hem saýlaw toparlarynda onuň bähbidini arýarlar.

2. Dalaşgär bellige alnandan soň ol öz islegine görä, ynanylan adamlaryny kesgitleýär we olary bellige almak üçin Merkezi saýlaw toparyna olar hakynda habar berýär. Ynanylan adamlar bellige alnandan soň, olara şahsyýetnama berilýär. Dalaşgär saýlawlara çenli islendik wagt ynanylan adamlaryny çalyşmaga hukuklydyr. Ynanylan adam hem islendik wagt öz ygtyýarlyklaryny tabşyryp biler.

3. Saýlaw toparynyň agzasy ynanylan adam bolup bilmez.

4. Ynanylan adamyň ygtyýarlyklary saýlawlaryň jemi jemlenenden soň tamamlanýar.

VII bab. Saýlawlaryň maglumat üpjünçiligi

35-nji madda. Saýlawçylary habarly etmek

1. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynyň maglumat üpjünçiligi saýlawçylary habarly etmegi we saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini öz içine alyp, raýatlaryň erk-islegini aň-düşünjeli beýan etmegine, saýlawlarda aýanlyga şert döredýär.

2. Saýlawçylary habarly etmegi şu Kanuna we Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalaryna laýyklykda saýlaw toparlary, döwlet häkimiýet, ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary, köpçülikleýin habar beriş serişdeleri, ýuridik we fiziki şahslar amala aşyrýarlar.

3. Köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde ýerleşdirilýän ýa-da beýleki usullar bilen ýaýradylýan habarlaýyn maglumatlaryň mazmuny dogruçyl, hakyky bolmalydyr, dalaşgärleriň deňligini bozmaly däldir, olarda haýsydyr bir dalaşgär ileri tutulmaly däldir.

4. Saýlawlar geçirilende dalaşgärlere, syýasy partiýalara, jemgyýetçilik birleşiklerine, Türkmenistanyň raýatlaryna Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda wagyz işlerini erkin geçirmegi döwlet tarapyndan üpjün edilýär.

5. Dalaşgärleriň, syýasy partiýalaryň, jemgyýetçilik birleşikleriniň, Türkmenistanyň raýatlarynyň kanun tarapyndan gadagan edilmedik görnüşlerde we usullarda saýlawçylary saýlawlara işjeň gatnaşmaga ündeýän wagyz işlerini geçirmäge, dalaşgärleriň saýlawlaryň ön ýanyndaky maksatnamalaryny, olaryň syýasy, iş başarjaňlyk, şahsy sypatlaryny öz mejlislerinde, ýygnaclarynda, köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde erkin we ähli taraplaýyn ara alyp maslahatlaşmaga hukuklary bardyr. Saýlaw toparlary ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralary bilen bilelikde şeýle duşuşyklaryň geçirilmegine ýardam berýär – jaý berýär, Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärler bilen duşuşygyň geçýän wagty we ýeri barada öz wagtynda saýlawçylara habar berýär we beýleki wajyp guramaçylyk çärelerini amala aşyrýar.

36-njy madda. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek

1. Saýlaw möwsümi döwründe amala aşyrylýan şu işler saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri hökmünde ykrar edilýär:

1) Türkmenistanyň Prezidentligine ol ýa-da beýleki dalaşgäre ses bermäge çagyryşlar;

2) dalaşgäri saýlamagyň mümkin bolan netijelerini beýan etmek;

3) dalaşgärleriň haýsydyr biri barada hakyky maglumatly habarlary ýaýratmak.

2. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlere deň derejede köpçülikleýin habar beriş serişdelerinden peýdalanyň bilmegi kepillendirilýär.

3. Saýlawlar geçirilende wagyz işleri şu görnüşlerde amala aşyrylyp bilner:

1) köpçülikleýin habar beriş serişdeleri arkaly;

2) köpçülikleýin çäreleri (saýlawçylar bilen ýygnaqlary we duşuşyklary, açyk çekişmeleri we ara alyp maslahatlaşmalary) geçirmek bilen;

3) wagyz maglumatlaryny çykarmak we ýaýratmak bilen;

4) kanun tarapyndan gadagan edilmedik beýleki görnüşlerde.

4. Dalaşgär köpçülikleýin habar beriş serişdeleri arkaly wagyz işlerini geçirmegiň görnüşini we häsiýetini özbaşdak kesgitlemäge hukuklydyr.

5. Saýlawlar geçirilende wagyz işlerine gatnaşmaga, şol sanda islendik wagyz maglumatlaryny çykarmaga we ýaýratmaga saýlaw toparlarynyň agzalarynyň, milli we halkara synçylaryň, kazylaryň, haýyr-sahawat guramalarynyň, dini guramalaryň agzalarynyň we wekilleriniň, hukuk goraýjy, salgyt we maliýe edaralarynyň işgärleriniň hukugy ýokdur, bu görkezilen şahslaryň dalaşgärler, şeýle hem dalaşgärleriň ynanylan adamlary hökmünde bellige alnan halatlary muňa girmeyär. Şeýle-de saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerine on sekiz ýaşyna ýetmedik raýatlaryň, daşary ýurt raýatlarynyň, daşary ýurt döwletleriniň we guramalarynyň, halkara guramalarynyň we halkara jemgyýetçilik hereketleriniň gatnaşmaklaryna ýol berilmeyär.

6. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň gullugynda durýan şahslaryň özleleriniň wezipe ýa-da gulluk borçlaryny ýerine ýetirýän halatlarynda wagyz işlerini geçirmäge, şeýle hem döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralarynyň serişdelerini wagyz işlerini geçirmek üçin peýdalanmaga hukugy ýokdur.

37-nji madda. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň möhleti

1. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgäriň bellige alnan gününden başlanýar we saýlawlar gününden bir gün ön bes edilýär.

2. Gaýtadan ses bermek geçirilende saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri gaýtadan ses bermegiň bellenilmegi baradaky karar kabul edilen pursadyndan täzeden başlanýar we gaýtadan ses bermegiň geçiriljek gününden bir gün ön bes edilýär.

3. Saýlaw toparlarynyň jaýlaryndan daşarda ýerleşdirilen wagyz metbugat maglumatlary (listowkalar, plakatlar we beýlekiler) ses berilýän günü öňki ýerlerinde saklanylyp galdyrylýar.

38-nji madda. Telewideniýe we radio ýaýlymlarynda saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek

1. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärleriň özlere döwlet teleradio ýaýlymlarynda tölegsiz tertipde efir wagtynyň berilmegine hukuklary bardyr. Görkezilen efir wagty sagat 19-dan 23-e çenli aralykda berilmelidir, resmi habarlaryň gepleşikleriniň

wagty muňa girmeyär.

2. Tölegsiz tertipde bölünip berilýän efir wagtynyň her günki möçberi bir sagatdan az bolmaly däldir. Görkezilen tölegsiz tertipdäki efir wagty dalaşgärleriň arasynda deň şertlerde paýlanylýar.

Dalaşgäriň özüne berlen tölegsiz tertipdäki efir wagtyny beýleki dalaşgärleriň tarapyna wagyz işlerini geçirmek üçin peýdalanmaga hukugy ýokdur.

3. Tölegsiz tertipde bölünip berilýän efir wagtynyň üçden bir böleginden az bolmadyk wagty dalaşgärleriň bilelikdäki çekişmeleri, "tegelek stollary" we beýleki şoňa meňzeş wagyz çärelerini geçirmekleri üçin niýetlenilýär. Teleradio ýaýlymlarynda bilelikde guralýan wagyz çärelerine dalaşgärleriň diňe özleri gatnaşyp bilerler. Bilelikde geçirilýän wagyz çäresine gatnaşmaktan ýüz döndermegi dalaşgäre tölegsiz tertipde berilýän efir wagtynyň möçberiniň artmagyna getirmeýär.

Eger-de dalaşgär esasly sebäpler bilen bilelikde geçirilýän wagyz çäresine gatnaşyp bilmeýse, onda bilelikde geçirilýän wagyz çäresine gatnaşmadyk beýleki dalaşgärler bilen bir hatarda özüne degişli efir wagtyny peýdalanmagyny haýys etmäge hukugy bardyr.

4. Dalaşgärleriň çykyşlaryny bölmek ýa-da olaryň çykyşyny haýsydyr bir teswirlemeler bilen ugrukdyrmak gadagandyr.

5. Teleradio ýaýlymlarda saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleriniň geçirilişiniň tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan Türkmenistanyň Medeniýet we teleradioýaýlymlar ministrligi bilen ylalaşyp bellenilýär.

39-njy madda. Köpçülikleýin habar beriş neşir serişdelerinde saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek

1. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary tarapyndan resmi habarlary we materiallary, kadalaşdyryjy hukuk we beýleki namalary çap etmek üçin döredilen döwürleýin metbugat neşirlerinden beýleki neşirler dalaşgärler tarapyndan hödürlenilýän materiallar üçin deň şertlerde tölegsiz tertipdäki çap meýdanyny bölüp bermelidir. Ýöriteleşdirilen metbugat neşirleriniň (çagalar, tehniki, ylmy we beýlekiler) saýlawlaryň ön ýanyndaky möwsüme doly gatnaşmazlyk şertlerinde, wagyz materiallarynyň nähilidigine garamazdan, olary çap etmekden ýüz dönderilmegine ýol berilýär.

2. Dalaşgärlere çap meýdançasyny beren döwürleýin metbugat neşirleri beýleki dalaşgärler üçin hem şol bir şertlerdäki çap meýdanyny bermäge borçludylar.

3. Köpçülikleýin habar beriş neşir serişdelerinde wagyz işleriniň geçirilişiniň tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan Türkmenistanyň degişli edarasy bilen ylalaşylyp bellenilýär.

40-njy madda. Köpçülikleýin çäreleri guramak arkaly geçirilýän saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri

1. Dalaşgärler saýlawçylar bilen duşuşyklaryny saýlawçylar üçin amatly görnüşde geçirýärler.

2. Duşuşyklaryň geçýän wagty hem-de ýeri hakynda saýlawçylara önünden habar berilýär.

3. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary dalaşgärlere saýlawçylar bilen ýygnaclary we duşuşyklary, aýyk çekişmeleri we ara alyp maslahatlaşmalary guramaga ýardam bermäge, bu çäreler geçirilen wagtynda howpsuzlygy üpjün etmäge borçludylar.

41-nji madda. Wagyz maglumatlaryny ýerleşdirmek

1. Ýerine ýetiriji ýerli häkimiýet we ýerli öz-özüni dolandyryş edaralary saýlawlar bellenen gününden beýläk on günün dowamynda her bir saýlaw uçastogynyň çäginde wagyz maglumatlaryny ýerleşdirmek üçin ýörite ýerleri göz önünde tutmalydyrlar. Dalaşgärlere şolar ýaly maglumatlaryny ýerleşdirmek üçin deň şertler üpjün edilmelidir.

2. Wagyz maglumatlaryny ýadygärlikleriň, obeliskleriň we taryhy, medeni ýa-da binagärlik gymmatlygy bolan binalaryň ýüzünde, şeýle-de saýlaw toparlarynyň jaýlarynda, olaryň girelgelerinde we ses berilýän jaýlarda ýerleşdirmek gadagandyr.

42-nji madda. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek hukugyndan hyýanatçylykly peýdalanylmagyna ýol berilmezlik

1. Saýlaw toparlary saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň bellenen tertibiniň berjaý edilişine gözegçilik edýärler.

2. Saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işleri geçirilende aşadakilara ýol berilmeýär:

1) durmuşy, dini, jynsy, milli ýigrenji we duşmançylygy wagyz etmäge;

2) häkimiýeti eýelemäge, konstitusion gurluşy güýç bilen üýtgetmäge we döwletiň bitewüligini bozmaga çagyryşlara;

3) saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmek hukugyndan beýleki görnüşlerde hyýanatçylykly peýdalanmaga.

3. Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgärlere, olaryň ýakyn garyndaşlaryna, dalaşgärleriň ynanylan adamlaryna saýlawlaryň bellenen pursadyndan saýlawçylara bermit bermek: olara pul serişdelerini tölemek, sowgatlary we beýleki maddy gymmatlyklary bermek, harytlary ýeňillikli bahalardan satmak, wagyz häsiýetli çap maglumatlaryndan başga islendik harytlary tölegsiz ýaýratmak, şeýle hem muzdsuz ýa-da ýeňillikli şertlerde haýsydyr bir hyzmatlary etmek gadagandyr.

4. Dalaşgärleriň, olaryň ýakyn garyndaşlarynyň, dalaşgärleriň ynanylan adamlarynyň saýlawlaryň bellenen pursadyndan saýlawlaryň netijeleriniň çap edilen pursadyna çenli haýyr-sahawat işi bilen meşgullanmaga hukuklary ýokdur.

5. Dalaşgärleriň at-abraýyna, mertebesine ýa-da işbaşarjaňlyk ukybyna görnetin ýalan maglumatlara esaslanýan we şek ýetirýän habarlaryň ýaýradylmagyna ýol berilmeýär.

Şeýle maglumatlaryň çap edilmegine ýol beren köpçülikleýin habar beriş serişdeleri dalaşgäriň talap etmegi boýunça hakykata dogry gelmeýän ýa-da ony ýoýýan makalany ýa-da çykyşy ýalana çykarýan çykyşy bermelidir ýa-da oňa düşündiriş bermelidir. Ýalana çykarma ýa-da düşündiriş berme döwürleýin neşirlerde – indiki sanda ýörite rubrikada ýa-da jogap berilýän habaryň çap edilen sahypasynda, edil şonuň ýaly harplarda çap edilýär, telewideniýede ýa-da radioda berlen çykyşlara ýalana çykarmalar ýa-da düşündirişler bolsa – ýalana çykarmanyň ýa-da düşündiriş bermäniň gelip gowşan gününden soň indiki sanynda berilýär.

6. Şu maddanyň başinji böleginiň düzgünleriniň bozulan halatlarynda saýlaw toparlarynyň, saýlawçylaryň, dalaşgärleriň, şeýle hem olaryň ynanylan adamlarynyň, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň kazyýete şikaýat etmäge hukuklary bardyr.

7. Dalaşgär şu Kanunda bellenen talaplary bozan halatynda, Merkezi saýlaw toparynyň dalaşgäre duýduryş bermäge, dalaşgär tarapyndan ýokarda görkezilen talaplaryň birnäçe gezek gaýtadan bozulan halatynda bolsa, dalaşgäri bellige almagy ýatyrmaga hukugy bardyr.

VIII bab. Ses bermegiň we saýlawlaryň jemini jemlemegiň tertibi

43-nji madda. Ses bermegiň wagty we ýeri

1. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary gününde ses bermegiň wagty Merkezi saýlaw topary tarapyndan bellenilýär.

2. Uçastok saýlaw toparlary ses bermegiň wagty we ýeri barada saýlawçylara saýlawlara çenli azyndan on bäş gün galanda habar berýär.

44-nji madda. Saýlaw býulleteni

1. Saýlaw býulletenine Türkmenistanyň Prezidentligine bellige alnan dalaşgärleriň hemmesi girizilip, onda her bir dalaşgäriň familiýasy (elipbiý tertibinde), ady, atasynyň ady, işleýän ýeri, eýeleýän wezipesi (käri) we ýaşaýan ýeri görkezilýär.

2. Saýlaw býulletenleri döwlet dilinde çap edilýär, şeýle hem olar degişli etrap, şäher saýlaw toparynyň haýyşnamasy esasynda saýlaw uçastogynyň saýlawçylarynyň köplüginin ulanýan dilinde hem çap edilip bilner.

3. Saýlaw býulletenleri saýlawlara azyndan bäş gün galanda saýlaw uçastoklaryna getirilýär. Saýlaw býulletenleriniň jemi sany saýlawçylaryň sanawlaryna girizilen saýlawçylaryň umumy sanynyň bir ýarym göteriminden köp bolmaly däldir.

4. Saýlaw býulletenleri berk hasabatlylyga degişli resminamalardyr. Saýlaw býulletenlerini taýýarlamagyň, eltmegiň we olar boýunça hasabatlylygyň tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan bellenilýär.

5. Saýlawlar günü öz ýaşaýan ýerinde bolup bilmejek saýlawçylaryň önünden ses bermegi üçin saýlaw býulleteni uçastok saýlaw toparynyň ýazyp bermegi boýunça saýlawlara azyndan on gün galanda degişli saýlaw topary tarapyndan saýlaw uçastogyna eltilýär. Şunda her gezek saýlaw býulletenleri alnanda olaryň sany saýlawçylaryň sanawlaryna giren saýlawçylaryň sanynyň bir göteriminden geçmeli däldir.

6. Saýlaw býulletenlerine uçastok saýlaw toparynyň başlygy we kätibi gol çekýär hem-de saýlaw uçastogynyň möhri bilen möhürlenilýär.

7. Uçastok saýlaw topary saýlaw býulletenleriniň saklanylyşyna we dogry ulanylyşyna jogapkärçilik çekýär.

45-nji madda. Ses bermegi guramak

1. Ses bermek ýörite jaýlarda geçirilýär, olarda enjamlaşdyrylan kabinalaryň ýa-da otaglaryň sany, saýlaw býulletenini doldurar ýaly ýazuw enjamlary (galamdan başgasy) ýeterlik bolmalydyr, saýlaw býulletenleriniň berilýän ýerleri anyklanylmalydyr we saýlaw gutulary goýulmalydyr. Saýlaw gutulary goýlanda ses berýänler olaryň ýanyna barýarka kabinalaryň ýa-da ses berilýän otaglaryň üstünden hökman geçer ýaly, şeýle hem olar uçastok saýlaw toparynyň agzalaryna, synçylara görner ýaly edilip goýulýar.

2. Ses berilýän jaýda, şeýle hem sesleri sanamagyň geçýän jaýynda şu Kanunda görkezilen adamlardan başga hiç kimiň bolmagyna ýol berilmeýär.

3. Saýlawlar günü ses bermäge başlamazdan ön uçastok saýlaw toparynyň başlygy toparyň agzalarynyň gatnaşmagynda saýlaw gutularyny barlaýar we olara möhür goýýar.

4. Uçastok saýlaw topary ses bermegiň guralmagy, saýlawçylaryň öz erkini beýan etmeginiň gizlinliginiň üpjün edilmegi, jaýlaryň enjamlaşdyrylmagy we olarda zerur tertibiň saklanylmagy üçin jogapkärçilik çekýär.

46-njy madda. Ses bermegi geçirmek

1. Her bir saýlawçynyň özi ses berýär, başga adamlaryň ýerine ses berilmegine ýol berilmeýär. Uçastok saýlaw topary saýlawça saýlaw býulletenini saýlawçylaryň sanawlary esasynda pasportyny ýa-da şahsyýetini tassyklaýan başga resminamasyny görkezende berýär.

2. Saýlaw býulletenini alan saýlawçy saýlawçylaryň sanawlarynda gol çekýär.

3. Saýlawçy saýlaw býulletenini kabinada ýa-da ses berilýän otagda doldurýar. Býulleten doldurylanda ses berýänden başga adamlaryň bolmagy gadagandyr. Býulleteni özbaşdak doldurmaga mümkinçiligi bolmadyk saýlawçynyň öz islegine görä, saýlaw toparynyň agzalaryndan, synçylardan hem-de dalaşgärleriň ynanylan adamlaryndan başga adamy kabina ýa-da otaga çagyrmaga hukugy bardyr.

4. Saýlawçy dalaşgärleriň haýsysynyň tarapyna ses berýän bolsa, býulletende şonuň familiýasynyň deňinde bellik edýär.

5. Ses berýän doldurylan býulleteni eplenlen görnüşde saýlaw gutusyna atýar.

6. Saýlawçynyň haýyşy boýunça zaýаланan saýlaw býulleteniniň deregine täze saýlaw býulleteni berlip bilner. Zaýаланan saýlaw býulletenleri hasaba alynmaga, ulanylmaz ýaly edilmäge we aýratyn saklanylmaga degişlidir.

47-nji madda. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegiň tertibi

1. Uçastok saýlaw topary şol saýlaw uçastogunda saýlawçylaryň sanawlaryna girizilen we ses berilýän jaýa sebäpli (saglyk ýagdaýy, maýyplygy boýunça) özbaşdak gelip bilmeýän saýlawçylaryň ses bermäge gatnaşmak mümkinçiligini üpjün etmäge borçludyr.

2. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek diňe saýlawlar günü we saýlawçynyň ýazmaça arzasy ýa-da dilden ýüztutmasy esasynda geçirilýär. Uçastok saýlaw topary gelen ähli arzalary we ýüztutmalary ýörite sanawda bellige alýar.

3. Ýazmaça arza ýa-da dilden ýüztutma sanawda bellige alnan mahalynda, olaryň gelip gowşan wagty, ses berilýän jaýdan daşarda ses bermäge isleg bildiren saýlawçynyň familiýasy, ady, atasynyň ady, ýaşaýan ýeri, arzany ýa-da ýüztutmany kabul eden toparyň agzasynyň familiýasy, ady we atasynyň ady we goly görkezilýär. Eger ýüztutma başga adamlaryň üsti bilen iberilen bolsa, sanawda goşmaça şol adamyň familiýasy, ady, atasynyň ady we ýaşaýan ýeri görkezilýär.

Toparyň agzalary saýlawçynyň ýanyna baranda dilden ýüztutma ýazmaça arza bilen tassyklanylýar.

4. Arzada saýlawçynyň ses berilýän jaýa gelip bilmeýändiginiň sebäbi görkezilmelidir.

5. Arzalar ýa-da dilden ýüztutmalar saýlawlar günü ses bermegiň wagtynyň tamamlanmazyndan alty sagatdan gijä galman berilmelidir.

6. Uçastok saýlaw topary saýlawçynyň ses berilýän jaýa özbaşdak gelip bilmeýänliginiň sebäbini esassyz diýip ykrar edip we şol esasyda saýlawça ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi geçirmekden ýüz dönderip biler. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi geçirmekden ýüz dönderilende bu barada uçastok saýlaw topary saýlawça tizden-tiz habar berýär.

7. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek uçastok saýlaw toparynyň azyndan iki agzasynyň gatnaşmagynda geçirilýär. Olaryň ýanynda ses bermek üçin önünden möhürlenlen saýlaw gutusy, ýazmaça arza beren ýa-da dilden ýüz tutan saýlawçy barada saýlawçylaryň umumy sanawlaryndan toparyň başlygy ýa-da kätibi tarapyndan

tassyklanylan göçürmesi, saýlaw býulletenleriniň zerur sany, ýazuw enjamlary bolmalydyr.

8. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek şu Kanunda bellenen tertipde geçirilýär.

9. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermegi geçirýän uçastok saýlaw toparynyň agzalary býulletenleri diňe arzalary ýa-da ýüztutmalary bellige alnan saýlawçylara bermäge hukuklydyrlar.

10. Ses berilýän jaýdan daşarda ses berýän saýlawçynyň ses berendigi barada saýlawçylaryň umumy sanawlarynda "jaýdan daşarda" diýen ýazgy bilen bellik edilýär.

11. Ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek barada ýazmaça arza beren ýa-da dilden ýüz tutan saýlawçy uçastok saýlaw toparynyň agzalary saýlaw uçastogundan ugranyndan soň gelse, uçastok saýlaw toparynyň agzalary saýlaw uçastogyna dolanyp gelip, saýlawçynyň ses berilýän jaýdan daşarda ses bermändigini anyklanylýança uçastok saýlaw toparynyň saýlawça saýlaw býulletenini bermäge hukugy ýokdur.

48-nji madda. Türkmenistanyň diplomatik wekilhanalarynyň ýanynda döredilen saýlaw uçastoklarynda ses bermegiň tertibi

Türkmenistanyň diplomatik wekilhanalarynyň ýanynda döredilen saýlaw uçastoklarynda ses bermegiň tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan kesgitlenilýär.

49-njy madda. Saýlawlar gününden öň ses bermegiň tertibi

1. Saýlawlar günü öz ýaşaýan ýerinde bolup bilmejek saýlawçy saýlaw uçastogunda öňünden ses bermäge hukuklydyr.

2. Saýlawlar gününden öň ses bermek saýlawlara çenli on gün galandan başlap saýlaw uçastogunda geçirilip bilner.

3. Ses bermek şu Kanunda bellenen tertipde geçirilýär.

4. Saýlawlar gününden öň ses bermek uçastok saýlaw toparynyň agzalarynyň azyndan ikisiniň gatnaşmagynda geçirilýär. Ses bermek her gün sagat 12-den 16-a çenli geçirilýär.

5. Doldurylan saýlaw býulleteni öňünden möhürlenlen saýlaw gutusyna atylýar.

50-nji madda. Saýlaw uçastogunda sesleri sanamak

1. Saýlaw gutularyny, şol sanda ses berilýän jaýdan daşarda ses bermek, saýlawlar günü öz ýaşaýan ýerinde bolup bilmeýän saýlawçylaryň ses bermegi üçin goýlan gutulary uçastok saýlaw toparynyň başlygy ses bermek tamamlandy diýip ygylan edenden soň, şol saýlaw topary açýar. Ses bermek tamamlanmanka saýlaw gutularyny açmak gadagandyr. Saýlaw gutularynyň açylmagynyň öň ýanynda uçastok saýlaw topary ulanylmadyk saýlaw býulletenleriniň ählisini sanaýar we ulanylmaz ýaly edýär.

Harby bölümlerde, uzak we barmasy kyn ýerlerde, şypahanalarda we dynç alyş öýlerinde, ýatymlaýyn kesel bejeriş edaralarynda, administratiw mejbur ediş ýa-da jenaýat iş ýörediş ätiýaçsyzlandyryş çäresi ulanylan adamlaryň saklanylýan ýerlerinde, Türkmenistanyň daşary ýurtlardaky diplomatik wekilhanalarynyň ýanynda döredilen saýlaw uçastoklarynda sanawa girizilen saýlawçylaryň hemmesi ses beren mahalynda uçastok saýlaw topary ses bermek tamamlandy diýip ygylan edip we bellenen wagtdan ozal sesleri sanamaga girişip biler.

2. Saýlaw uçastogunda sesler dalaşgärleriň her biri boýunça aýratynlykda sanalýar.

3. Uçastok saýlaw topary saýlawçylaryň sanawlary esasynda saýlaw uçastogy

boýunça saýlawçylaryň umumy sanyny, şeýle hem saýlaw býulletenini alan saýlawçylaryň sanyny takyklaýar. Topar: saýlaw gutularyndaky saýlaw býulletenleri esasynda ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň umumy sanyny, şol sanda saýlawlar gününden öň ses beren saýlawçylaryň we ses berilýän jaýdan daşarda ses beren saýlawçylaryň sanyny; dalaşgärleriň her biriniň tarapyna berlen sesleriň sanyny; hakyky däl diýlip ykrar edilen saýlaw býulletenleriniň sanyny takyklaýar.

4. Bellenilen nusgada bolmadyk ýa-da saýlaw býulleteninde birden köp dalaşgäriň familiýasynyň deňinde bellik edilen bolsa ýa-da hiç hili bellik edilmedik bolsa, şeýle hem saýlaw býulleteninde saýlawlar gününe çenli çykyp giden dalaşgärler üçin ses berlen ýa-da goşmaça familiýa ýazylan bolsa, onda ol saýlaw býulletenleri hakyky däl diýlip hasap edilýär. Saýlaw býulleteniniň hakykylygy barada dörän şübhe uçastok saýlaw topary tarapyndan sese goýmak arkaly çözülýär.

5. Sesleri sanamagyň netijesine uçastok saýlaw toparynyň mejlisinde garalýar we ol saýlaw uçastogy boýunça düzülýän teswirnama girizilýär. Teswirnama toparyň başlygy, başlygynyň orunbasary, kätibi we agzalary gol çekýärler hem-de teswirnama uçastok saýlaw toparynyň başlygy ýa-da onuň orunbasary tarapyndan ygylan edilýär, soňra haýal edilmän ýokarda durýan degişli saýlaw toparyna iberilýär. Teswirnamanyň ýanyna toparyň agzalarynyň bar bolan aýratyn pikirleri, ses bermegiň barşynda ýa-da sesler sanalanda ýol berlen düzgün bozulmalar hakynda topara gelip gowşan arzalar we şikâýatlar goşulýar. Teswirnamanyň nusgasy saýlaw uçastogynyň jaýynda hemmeleriň tanyşmagy üçin goýulýar. Uçastok saýlaw toparynyň teswirnamasynyň tassyklanylýan nusgasyny dalaşgäriň ýa-da onuň ynanylan adamynyň, synçynyň almaga hukugy bardyr.

51-nji madda. Saýlawlaryň netijesini takykklamak

1. Etrap, şäher saýlaw topary uçastok saýlaw toparlarynyň teswirnamalarynyň esasynda etrap, şäher boýunça saýlawlaryň netijesini öz mejlisinde takyklaýar.

2. Etrabyň, şäheriň saýlaw topary saýlawlaryň netijesi hakynda teswirnama düzýär, oňa toparyň başlygy, başlygynyň orunbasary, kätibi we agzalary gol çekýärler. Etrabyň, şäheriň saýlaw topary teswirnama düzülen soň saýlawlaryň netijesini ygylan edýär we bu teswirnamanyň ýanyna uçastok saýlaw toparlarynyň teswirnamalaryny goşup welaýat saýlaw toparyna iberýär. Teswirnamanyň nusgasy saýlaw toparynyň jaýynda hemmeleriň tanyşmagy üçin goýulýar. Etrap, şäher saýlaw toparynyň teswirnamasynyň tassyklanylýan nusgasyny dalaşgäriň ýa-da onuň ynanylan adamynyň, synçynyň almaga hukugy bardyr.

3. Welaýat saýlaw topary etraplaryň, şäherleriň saýlaw toparlarynyň teswirnamalarynyň esasynda welaýat boýunça saýlawlaryň netijesi hakynda teswirnama düzýär hem-de teswirnamanyň ýanyna etrap, şäher, uçastok saýlaw toparlarynyň teswirnamalaryny goşup Merkezi saýlaw toparyna iberýär. Welaýat saýlaw toparynyň teswirnamasynyň tassyklanylýan nusgasyny dalaşgäriň ýa-da onuň ynanylan adamynyň, synçynyň almaga hukugy bardyr.

4. Merkezi saýlaw topary welaýat, etrap, şäher, uçastok saýlaw toparlarynyň teswirnamalarynyň esasynda saýlawlardan soň üç günden gijä goýman Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynyň jemini jemleýär we teswirnama düzýär, oňa Merkezi saýlaw toparynyň başlygy, başlygyň orunbasary, kätibi we agzalary gol çekýärler.

Saýlawlarda ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sesleriniň ýarysyndan köpüsini alan dalaşgär Türkmenistanyň saýlanylýan Prezidenti diýlip hasap edilýär.

Teswirnama düzülen soň saýlawlaryň netijesi ygylan edilýär we teswirnamanyň nusgasy Merkezi saýlaw toparynyň jaýynda hemmeleriň tanyşmagy üçin goýulýar.

Merkezi saýlaw toparynyň teswirnamasynyň tassyklanylan nusgasyny dalaşgäriň almaga hukugy bardyr.

5. Türkmenistan, welaýatlar, etraplar, şäherler boýunça ýa-da aýry-aýry saýlaw uçastoklar boýunça Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary saýlawlaryň barşynda ýa-da sesler sanalanda şu Kanunyň talaplarynyň bozulmalaryna ýol berlendigi üçin, eger olar Türkmenistan boýunça saýlawlaryň jemlerine täsir eden bolsa, Merkezi saýlaw topary tarapyndan hakyky däl diýlip ykrar edilip bilner.

Şeýle düzgün bozulma hakynda şikaýat Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär tarapyndan saýlawlaryň soň ýanyndaky günden gijä galman Merkezi saýlaw toparyna berilýär. Merkezi saýlaw topary şikaýata üç günden gijä goýman garaýar.

Merkezi saýlaw toparynyň karary Türkmenistanyň Prezidentligine dalaşgär tarapyndan baş günün dowamynda Türkmenistanyň Ýokary kazyýetine şikaýat edilip bilner.

6. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynyň netijeleri hakyndaky habar Merkezi saýlaw topary tarapyndan saýlawlaryň jemleri hakyndaky teswirnama gol çekilen pursadyndan soň üç günden gijä galman halka ýetirmek (çap etmek) üçin köpçülikleýin habar beriş serişdelerine berilýär.

52-nji madda. Türkmenistanyň saýlanylan Prezidentini bellige almak

Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň saýlanylan Prezidentini bellige alýar.

53-nji madda. Saýlawlaryň jemini çap etmek

Merkezi saýlaw topary saýlawlaryň jemi baradaky habary we Türkmenistanyň saýlanylan Prezidenti baradaky maglumatlary saýlawlardan soň ýedi günden gijä goýman köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde resmi taýdan çap edýär. Habarda saýlawçylaryň sanawlaryna girizilen saýlawçylaryň umumy sany; ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sany; dalaşgärleriň her biriniň tarapyna berlen sesleriň sany; hakyky däl saýlaw býulletenleriniň sany; Türkmenistanyň saýlanylan Prezidentiniň familiýasy, ady, atasynyň ady, işleýän ýeri, wezipesi (käri) we ýaşaýan ýeri görkezilýär.

IX bab. Gaýtadan ses bermek. Gaýtadan saýlawlary geçirmek

54-nji madda. Gaýtadan ses bermek

1. Eger saýlawlarda üç we şondan hem köp dalaşgär sese goýlan bolsa we olaryň hiç biri hem saýlanylmadyk bolsa, onda Merkezi saýlaw topary has köp ses alan dalaşgärleriň ikisi boýunça gaýtadan ses bermegi geçirmek hakynda karar kabul edýär. Karar hakynda saýlaw toparlary saýlawçylary habarly edýärler.

2. Gaýtadan ses bermek umumy saýlawlardan soň iki hepdeden gijä goýman şu Kanuna laýyklykda geçirilýär.

3. Gaýtadan ses berlende ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sesleriniň beýleki dalaşgäre garanda köpüsini alan dalaşgär Türkmenistanyň Prezidentligine saýlanylan diýlip hasap edilýär.

4. Dalaşgärleriň biri dürli sebäplere görä çykyp giden mahalynda galan dalaşgär boýunça gaýtadan ses berilýär. Dalaşgär ses bermäge gatnaşan saýlawçylaryň sesleriniň ýarysyndan köpüsini alsa, ol Türkmenistanyň Prezidentligine saýlanylan diýlip hasap edilýär.

55-nji madda. Gaýtadan saýlawlary geçirmek

1. Eger saýlawlarda sese goýlan dalaşgärler ikiden köp bolmasa we olaryň hiç biri hem saýlanylmadyk bolsa ýa-da saýlawlar hakyky däl diýlip ykrar edilen bolsa ýa-da gaýtadan ses berilmegi Türkmenistanyň Prezidentligine kimiň saýlanylandygyny kesgitlemäge mümkinçilik bermedik bolsa, onda Türkmenistanyň Mejlisi umumy saýlawlardan soň üç hepdeden gijä goýman gaýtadan saýlawlary geçirmek barada karar kabul edýär. Saýlawlaryň gaýtadan geçirilýändigini hakynda saýlawçylar habarly edilýärler.

2. Gaýtadan geçirilýän saýlawlar umumy saýlawlardan soň üç aý möhletden gijä goýman şu Kanuna laýyklykda geçirilýär.

X bap. Saýlawlaryň jemini yglan etmek we Türkmenistanyň saýlanylan Prezidentiniň wezipä girişmeginiň tertibi

56-njy madda. Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynyň jemini yglan etmek

Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň mejlisinde Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlarynyň jemini yglan edýär.

57-nji madda. Türkmenistanyň saýlanylan Prezidentiniň wezipä girişmeginiň tertibi

Türkmenistanyň saýlanylan Prezidentiniň wezipä girişmeginiň tertibi "Türkmenistanyň Prezidenti hakynda" Türkmenistanyň Kanuny bilen kesgitlenilýär.

XI bap. Saýlawlary maliýeleşdirmek

58-nji madda. Saýlawlaryň maliýeleşdirilmegi

1. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň we geçirmegiň çykdajylary Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýär. Saýlawlary maliýeleşdirmegiň tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan Türkmenistanyň Maliýe ministrligi bilen ylalaşyp bellenilýär.

2. Saýlawlaryň Türkmenistanyň döwlet häkimiýet we ýerli öz-özüňi dolandyryş edaralary, fiziki we ýuridik şahslary, şeýle hem daşary ýurt döwletleri, daşary ýurt döwlet edaralary, guramalary we kärhanalary, beýleki daşary ýurt ýuridik şahslary, olaryň şahamçalary we wekilhanalary, daşary ýurt raýatlary, halkara guramalary, gatnaşyjylary daşary ýurt fiziki we ýuridik şahslary bolup durýan Türkmenistanda hasaba alnan ýuridik şahslar tarapyndan hiç hili görnüşde maliýeleşdirilmegine ýol berilmeýär.

Saýlaw kanunçylygyny kämilleşdirmegiň maksatnamalaryny, habarlaýyn, bilim beriş, ylmy-barlag maksatnamalarynyň, saýlawlaryň tehniki taýýarlygynyň, saýlaw işlerine gatnaşyjylaryň hukuk medeniýetini ýokarlandyrmagyň maliýeleşdirilmegi saýlawlary maliýeleşdirmek diýlip hasap edilmeýär.

3. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň we geçirmegiň maliýeleşdirilmegi nobatdaky maliýe ýyly üçin Türkmenistanyň Döwlet býujetinde aýratyn setirde göz önünde tutulýar.

4. Türkmenistanyň Döwlet býujetiniň serişdeleriniň hasabyna şu aşakdaky çykdajylar maliýeleşdirilýär:

- 1) çap önümlerini taýýarlamak we neşir işlerini amala aşyrmak;

2) enjamlary (şol sanda tehnologik enjamlary), saýlawlary we saýlaw toparlarynyň ygtyýarlyklaryny üpjün etmek üçin zerur bolan beýleki maddy gymmatlyklary edinmek, getirmek we ýerleşdirmek;

3) saýlaw toparlary bilen aragatnaşygy (telefon, faksimil, poçta, elektron aragatnaşyklaryny), saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek bilen baglanyşykly ulag çykdajylaryny üpjün etmek;

4) saýlaw resminamalaryny getirmek, saklamak, ony arhiwe bermäge ýa-da ýok etmäge taýýarlamak;

5) saýlaw uçastoklarynyň sanawlaryny, olaryň çäklerini, ýerleşýän ýerlerini uçastok saýlaw toparlarynyň düzümini görkezmek bilen çap etmek;

6) dalaşgärlere tölegsiz tertipdäki efir wagtyny, çap meýdanyny bermek;

7) köpçülikleýin habar beriş serişdelerinde saýlaw toparlarynyň habarlaryny çap etmek;

8) saýlawlar güni saýlaw toparlarynyň agzalary üçin nahar guramak (her bir agza gündelik harjy ölçegde);

9) saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek, şeýle hem saýlaw toparlarynyň ygtyýarlyklaryny we işini üpjün etmek bilen baglanyşykly gaýry çykdajylar.

5. Saýlaw toparlary saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek üçin bölünip berlen serişdeleri çykdajylaryň tassyklanylan sanawyna laýyklykda harç edýärler. Ýokarda durýan saýlaw topary aşakda durýan saýlaw toparlarynyň çykdajylaryny merkezleşdirilen tertipde töläp biler.

6. Etrap, şäher saýlaw toparlary maliýe serişdeleriniň harç edilişi barada hasabatly saýlawlar gününden soň ýedi günden gijä goýman welaýat saýlaw toparyna berýärler. Welaýat saýlaw toparlary maliýe serişdeleriniň harç edilişi barada hasabatly saýlawlar gününden soň on baş günden gijä goýman Merkezi saýlaw toparyna berýärler.

7. Merkezi saýlaw topary Türkmenistanyň Döwlet býujetinden saýlawlara taýýarlyk görmek we geçirmek üçin bölünip berlen serişdeleriň saýlaw toparlary tarapyndan harç edilişi baradaky maliýe hasabatly Türkmenistanyň Ministrler Kabinetine hem-de Türkmenistanyň Maliýe ministrligine berýär.

8. Saýlaw toparlarynyň başlyklary bölünip berlen serişdelere ygtyýar edýärler we maliýe resminamalarynyň saýlaw toparlarynyň maliýe meseleleri boýunça kararlaryna laýyk gelmegi üçin jogapkärçilik çekýärler.

59-njy madda. Saýlawlara taýýarlyk görmäge we geçirmäge bölünip berlen serişdeleriň harçlanyşyna gözegçilik

1. Türkmenistanyň Döwlet býujetinden saýlaw toparlaryna bölünip berlen serişdeleriň maksatlaýyn harçlanylyşyna gözegçilik etmek üçin saýlawlary bellemek hakynda karar resmi taýdan çap edilen gününden on baş günden gijä galman Merkezi saýlaw toparynyň ýanynda ýedi agzadan köp bolmadyk düzümdäki gözegçilik-derňew topary döredilýär.

Gözegçilik-derňew toparynyň guramaçylyk we iş tertibi Merkezi saýlaw topary tarapyndan kesgitlenilýär.

2. Gözegçilik-derňew toparynyň düzümine Merkezi saýlaw toparynyň edarasynyň, maliýe, hukuk goraýjy we beýleki döwlet edaralarynyň hünärmenleri çekilip bilner. Degişli edaralar hünärmenleri Merkezi saýlaw toparynyň ygtyýaryna onuň talapnamasy boýunça iş sapary bilen ibermäge borçludylar.

3. Gözegçilik-derňew toparynyň işiniň guramaçylyk, hukuk we maddy-enjamlaýyn üpjünçiligi Merkezi saýlaw topary tarapyndan amala aşyrylýar.

4. Gözegçilik-derňew topary Merkezi saýlaw toparynyň karary boýunça:

1) saýlaw toparlarynyň maliýe hasabatlaryny barlaýar;

2) dalaşgärlerden, saýlaw toparlaryndan, döwlet edaralaryndan, fiziki we ýuridik şahslardan öz ygtyýarlyklaryna degişli meseleler boýunça maglumatlary alýar. Gözegçilik-derňew toparynyň ýüztutmalaryna jogaplar we onuň soran maglumatlary üç gün möhletde, ses bermäge baş we şondan az gün galanynda we ses berilýän gün bolsa – haýal etmän berilýär;

3) saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň bellenilen maliýe tertibiniň berjaý edilişine, dalaşgärleriň saýlaw möwsümini geçirmek bilen gös-göni baglanyşykly bolan beýleki çäreleriň maliýe taýdan amala aşyrylyşyna gözegçilik edýär;

4) saýlawlary maliýeleşdirmekde ýol berlen maliýe düzgün bozulmalar barada resminamalary düzýär;

5) Merkezi saýlaw toparynyň önünde dalaşgärlere, fiziki we ýuridik şahslara olar tarapyndan saýlaw möwsümini maliýeleşdirmekde goýberilen düzgün bozulmalar üçin jogapkärçilik çäresiniň ulanylmagy barada meseleleri goýýar;

6) bilermenleri barlaglary geçirmäge, netijenamalary we bilermenlik bahalaryny taýýarlamaga çekýär.

XII bap. Jemleýji düzgünler

60-njy madda. Saýlaw toparlarynyň kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) şikaýat etmek

1. Saýlaw toparlarynyň, olaryň wezipeli adamlarynyň raýatlaryň saýlaw hukugyny, şu Kanunyň, Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalarynyň talaplaryny bozýan kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) ýokarda durýan saýlaw toparyna şikaýat edilip bilner.

2. Şikaýat bilen saýlawçylar, dalaşgärler, olaryň ynanylan adamlary, synçylar, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri, şeýle hem saýlaw toparlary ýüz tutup bilerler. Şikaýat esaslanylyan bolmalydyr we ol esaslanylyan subutnamalar bilen bilelikde berilmelidir.

Saýlaw toparynyň adyndan şikaýat degişli saýlaw toparynyň adyndan berilýär, karar şikaýatyň ýanyna goşulýar.

3. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň barşynda gelip gowşan şikaýatlar saýlaw toparlary tarapyndan şikaýatyň gelip gowşan pursadyndan beýläk üç gün möhletde, saýlawlaryň ön ýanyndaky günde ýa-da saýlawlar günü bolsa haýal edilmän garalmaga degişlidir.

Eger-de saýlawlara taýýarlyk görmegiň barşynda gelip gowşan şikaýatlarda görkezilen maglumatlar goşmaça barlaglary talap edýän bolsa, olara baş gün möhletden gijä goýman garalýar.

4. Ses bermegiň jemlerine ses bermegiň jemleri jemlenenden soň, üç günün dowamynda şikaýat edilip bilner. Saýlawlaryň netijelerine saýlawlaryň netijeleri kesgitlenenden soň, üç günün dowamynda şikaýat edilip bilner.

5. Şikaýatlara garalanda gyzyklanýan taraplar, hereketine (hereketsizligine) şikaýat edilýän şahslar ýa-da olaryň wekilleri saýlaw toparynyň mejlisiniň geçýän günü we ýeri barada önünden habarly edilýär. Görkezilen şahslaryň garalýan meseläniň hakyky ýagdaýy barada düşündiriş bermäge we subutnamalary görkezmäge hukugy bardyr. Ýokarda durýan saýlaw toparynyň aşakda durýan saýlaw toparynyň kararyny ýatymaga we şikaýatyň mazmuny boýunça karar kabul etmäge hukugy bardyr.

61-nji madda. Döwlet edaralarynyň we beýleki edaralaryň, olaryň wezipeli adamlarynyň, saýlaw işine gatnaşyjylaryň kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) kazyýete şikaýat etmek

1. Döwlet häkimiýet we ýerli öz-özünü dolandyryş edaralarynyň, beýleki edaralaryň, olaryň wezipeli adamlarynyň, saýlaw toparlarynyň, saýlaw işine beýleki gatnaşyjylaryň raýatlaryň saýlaw hukuklaryny bozýan kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine), şeýle hem dalaşgärleriň, olaryň ynanylan adamlarynyň şu Kanunyň talaplaryny bozýan hereketleri kazyýete şikaýat edilip bilner.

2. Kazyýetler öz işlerini (şol sanda, dynç günleri hem) şikaýatlara öz wagtynda garalmagyny üpjün edip biler ýaly tertipde guramaga borçludylar.

3. Şikaýatlar bilen saýlawçylar, dalaşgärler, dalaşgärleriň ynanylan adamlary, synçylar, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleri, şeýle hem saýlaw toparlary ýüz tutup bilerler. Şikaýat esaslandyrylan bolmalydyr we ol esaslanylýan subutnamalar bilen bilelikde berilmelidir.

Saýlaw toparynyň adyndan şikaýat degişli saýlaw toparynyň adyndan berilýär, karar şikaýatyň ýanyna goşulýar.

4. Kazyýet tarapyndan şikaýata garamak üçin kabul edilen we raýatyň ýa-da saýlaw işine beýleki gatnaşyjylaryň saýlaw toparyna şoňa meňzeş şikaýat bilen ýüz tutan halatynda saýlaw topary şikaýata garamagy kazyýetiň çözgüdi kanuny taýdan güýje girýänçä togtadýar. Kazyýet degişli saýlaw toparyny gelip gowşan şikaýat barada habarly edýär.

5. Saýlawlara taýýarlyk görmegiň barşynda gelip gowşan şikaýatlar kazyýet tarapyndan şikaýatyň gelip gowşan pursadyndan beýläk üç gün möhletde, saýlawlaryň ön ýanyndaky günde ýa-da saýlawlar günü bolsa haýal edilmän garalmaga degişlidir.

Eger-de saýlawlara taýýarlygyň barşynda gelip gowşan şikaýatlarda görkezilen maglumatlar goşmaça barlaglary talap edýän bolsa, olara baş gün möhletden gijä goýman garalýar.

6. Kazyýet mejlisiniň geçirilýän wagty we ýeri barada degişli tertipde habarly edilen şikaýat edijiniň, jogapçynyň, olaryň wekilleriniň, şeýle hem degişli saýlaw toparlarynyň, döwlet häkimiýet, ýerli öz-özünü dolandyryş edaralarynyň wekilleriniň, beýleki gyzyklanýan şahslaryň kazyýete gelmezligi işiň garalmagy we çözülmegi üçin päsgelçilik bolup durmaýar.

7. Ses bermegiň jemlerine, ýokarda durýan degişli saýlaw topary ses bermegiň jemleri boýunça şikaýata garanyndan soň, üç günün dowamynda kazyýete şikaýat edilip bilner.

8. Kazyýet degişli saýlaw toparynyň kararyny şu Kanunda, Türkmenistanyň beýleki kanunçylyk namalarynda göz önünde tutulan halatlarda ýatyryp biler.

Saýlaw toparynyň karary kazyýet tarapyndan ýatyrylan bolsa, onda kazyýetiň çözgüdi esasynda täze karary şol mesele boýunça karary ýatyrylan saýlaw topary ýa-da ýokarda durýan saýlaw topary kabul etmäge borçludyr.

9. Merkezi saýlaw toparynyň, onuň wezipeli adamlarynyň kararlaryna we (ýa-da) hereketlerine (hereketsizligine) Türkmenistanyň Ýokary kazyýetine şikaýat edilip bilner.

62-nji madda. Raýatlaryň saýlaw hukuklarynyň bozulandygy üçin jogapkärçilik

Şu adamlar raýatlaryň saýlaw hukuklarynyň bozulmagy üçin Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda jogapkärçilik çekýärler:

1) zorluk ulanmak, aldaw, haýbat atmak, galplaşdyrmak ýoly bilen ýa-da başga

usullar arkaly Türkmenistanyň raýatynyň saýlamak we saýlanmak hukugyny erkin amala aşyrmagyna päsgel berýänler ýa-da ses bermegiň gizlinligini bozýanlar ýa-da raýatlaryň saýlawçylaryň sanawlary bilen tanyşmaga bolan hukugyny bozýanlar ýa-da raýatlara dalaşgäriň tarapynda goluny goýmaga mejbur edýänler ýa-da päsgel berýänler, şeýle hem bu gollary galplaşdyrmaga ýa-da saýlawçylara bermit bermegi amala aşyrýanlar;

2) özüniň wezipe ýa-da gulluk ýagdaýynyň artykmaçlygyny peýdalanýanlar ýa-da saýlawlary maliýeleşdirmegiň kadalaryny bozýanlar, şol sanda öz üstlerine ýüklenilen borçlaryň tersine gitmek bilen, saýlaw toparlaryna serişdeleriň geçirilmegini bökdeýänler ýa-da raýatlara olara başga şahslara ses bermäge mümkinçilik bermek maksady bilen saýlaw býulletenlerini berenler ýa-da saýlaw resminamalarynyň galplaşdyrylmagyny amala aşyranlar, görnetin ýalan resminamalary düzenler we berenler, sesleri görnetin nädogry sanamagy ýa-da ses bermegiň jemlerini görnetin nädogry takykklamagy, saýlawlaryň netijelerini kesgitlemegi görnetin nädogry amala aşyranlar, ses bermegiň jemleri, saýlawlaryň netijeleri baradaky maglumatlary bermedikler ýa-da çap etmedikler;

3) dalaşgärler hakynda görnetin ýalan maglumatlary ýaýradýanlar ýa-da dalaşgärleriň, olaryň ýakyn garyndaşlarynyň we ynanylan adamlarynyň at-abraýyna we mertebesine şek ýetirýän beýleki hereketleri amala aşyrýanlar ýa-da saýlawçylaryň, dalaşgärleriň, olaryň ynanylan adamlarynyň, saýlaw toparlarynyň agzalarynyň, synçylaryň, köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekilleriniň hukuklaryny bozýanlar;

4) saýlaw uçastoklarynda saýlaw hukuklarynyň amala aşyrylmagyna päsgel berýänler ýa-da saýlawlaryň ön ýanyndaky wagyz işlerini geçirmegiň kadalaryny bozýanlar, şol sanda saýlawlar günü wagyz işlerini alyp barýanlar ýa-da saýlaw toparlarynyň öz wezipelerini ýerine ýetirmekleri bilen baglanyşykly işine päsgel berýänler ýa-da bikanun goşulýanlar ýa-da saýlaw býulletenlerini ses berilýän jaýdan bikanun çykaranlar ýa-da saýlawlaryň geçirilmegi üçin bölünip berlen býujet serişdeleriniň harçlanyşy barada maliýe hasabatlaryny bermeýänler.

63-nji madda. Şu Kanunyň güýje girmegi

1. Şu Kanun resmi taýdan çap edilen gününden güýje girýär.

2. Şu Kanunyň güýje giren gününden başlap 2006-njy ýylyň 26-njy dekabrynda kabul edilen "Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary hakynda" Türkmenistanyň Kanunyny (Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň resmi namalarynyň Ýygindysy, 2006 ý., HM-94) güýjüni ýitiren diýip hasap etmeli.

**Türkmenistanyň Gurbanguly
Prezidenti Berdimuhamedow**

Aşgabat şäheri.

2011-nji ýylyň 21-nji maýy.

№ 193-IV.

Symfony\Component\HttpFoundation\File\Exception\FileNotFoundException: The file "C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\public\Türkmenistanyň Prezidentiniň saýlawlary hakynda.doc" does not exist in file C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\symfony\HttpFoundation\File\File.php on line 36

#0 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(94): Symfony\Component\HttpFoundation\File\File->__construct('C:\Users\Admini...')

#1 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(94): Symfony\Component\HttpFoundation\File\File->__construct('C:\Users\Admini...')

foundation\BinaryFileResponse.php(52): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->setFile('C:\\Users\\Admini...', 'attachment', false, true)
#2 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Routing\\ResponseFactory.php(165): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->__construct('C:\\Users\\Admini...', 200, Array, true, 'attachment')
#3 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\app\\Http\\Controllers\\ActController.php(35): Illuminate\\Routing\\ResponseFactory->download('C:\\Users\\Admini...')
#4 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Routing\\Controller.php(54): App\\Http\\Controllers\\ActController->export_word('36684')
#5 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Routing\\ControllerDispatcher.php(45): Illuminate\\Routing\\Controller->callAction('export_word', Array)
#6 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Routing\\Route.php(262): Illuminate\\Routing\\ControllerDispatcher->dispatch(Object(Illuminate\\Routing\\Route), Object(App\\Http\\Controllers\\ActController), 'export_word')
#7 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Routing\\Route.php(205): Illuminate\\Routing\\Route->runController()
#8 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Routing\\Router.php(721): Illuminate\\Routing\\Route->run()
#9 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Pipeline\\Pipeline.php(128): Illuminate\\Routing\\Router->Illuminate\\Routing\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))
#10 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\app\\Http\\Middleware\\Check.php(30): Illuminate\\Pipeline\\Pipeline->Illuminate\\Pipeline\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))
#11 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Pipeline\\Pipeline.php(167): App\\Http\\Middleware\\Check->handle(Object(Illuminate\\Http\\Request), Object(Closure))
#12 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\app\\Http\\Middleware\\Locale.php(27): Illuminate\\Pipeline\\Pipeline->Illuminate\\Pipeline\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))
#13 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Pipeline\\Pipeline.php(167): App\\Http\\Middleware\\Locale->handle(Object(Illuminate\\Http\\Request), Object(Closure))
#14 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Routing\\Middleware\\SubstituteBindings.php(50): Illuminate\\Pipeline\\Pipeline->Illuminate\\Pipeline\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))
#15 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Pipeline\\Pipeline.php(167): Illuminate\\Routing\\Middleware\\SubstituteBindings->handle(Object(Illuminate\\Http\\Request), Object(Closure))
#16 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Foundation\\Http\\Middleware\\VerifyCsrfToken.php(78): Illuminate\\Pipeline\\Pipeline->Illuminate\\Pipeline\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))
#17 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Pipeline\\Pipeline.php(167): Illuminate\\Foundation\\Http\\Middleware\\VerifyCsrfToken->handle(Object(Illuminate\\Http\\Request), Object(Closure))
#18 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\View\\Middleware\\ShareErrorsFromSession.php(49): Illuminate\\Pipeline\\Pipeline->Illuminate\\Pipeline\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))
#19 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Pipeline\\Pipeline.php(167): Illuminate\\View\\Middleware\\ShareErrorsFromSession->handle(Object(Illuminate\\Http\\Request), Object(Closure))
#20 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Session\\Middleware\\StartSession.php(121): Illuminate\\Pipeline\\Pipeline->Illuminate\\Pipeline\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))
#21 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Session\\Middleware\\StartSession.php(64): Illuminate\\Session\\Middleware\\StartSession->handleStatefulRequest(Object(Illuminate\\Http\\Request), Object(Illuminate\\Session\\Store), Object(Closure))
#22 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Pipeline\\Pipeline.php(167): Illuminate\\Session\\Middleware\\StartSession->handle(Object(Illuminate\\Http\\Request), Object(Closure))
#23 C:\\Users\\Administrator\\AppData\\Roaming\\Adalat EMT\\www\\vendor\\laravel\\framework\\src\\Illuminate\\Cookie\\Middleware\\AddQueuedCookiesToResponse.php(37): Illuminate\\Pipeline\\Pipeline->Illuminate\\Pipeline\\{closure}(Object(Illuminate\\Http\\Request))

#24 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#25 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies.php(67): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#26 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#27 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#28 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(723): Illuminate\Pipeline\Pipeline->then(Object(Closure))

#29 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(698): Illuminate\Routing\Router->runRouteWithinStack(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(Illuminate\Http\Request))

#30 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(662): Illuminate\Routing\Router->runRoute(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Routing\Route))

#31 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(651): Illuminate\Routing\Router->dispatchToRoute(Object(Illuminate\Http\Request))

#32 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(167): Illuminate\Routing\Router->dispatch(Object(Illuminate\Http\Request))

#33 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Foundation\Http\Kernel->Illuminate\Foundation\Http\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#34 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\livewire\livewire\src\DisableBrowserCache.php(19): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#35 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Livewire\DisableBrowserCache->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#36 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#37 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ConvertEmptyStringsToNull.php(31): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#38 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ConvertEmptyStringsToNull->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#39 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#40 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TrimStrings.php(40): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#41 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TrimStrings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#42 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ValidatePostSize.php(27): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#43 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ValidatePostSize->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#44 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\PreventRequestsDuringMaintenance.php(86): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#45 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\

```
PreventRequestsDuringMaintenance->handle(Object(Illuminate\Http\Request),
Object(Closure))
#46 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\fruitcake\laravel-
cors\src\HandleCors.php(38): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\
{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#47 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Fruitcake\Cors\HandleCors-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#48 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies.php(39): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#49 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#50 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\
Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#51 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(142): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>then(Object(Closure))
#52 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(111): Illuminate\Foundation\Http\Kernel-
>sendRequestThroughRouter(Object(Illuminate\Http\Request))
#53 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\public\index.php(52):
Illuminate\Foundation\Http\Kernel->handle(Object(Illuminate\Http\Request))
#54 {main}
```